

ZDENKO ŠKRABALO

1929. – 2014.

ZAGREB, 2015.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 195

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 195
ISBN 978-953-347-033-7 ISSN 1330-0865

Uredio
Akademik ŽELJKO REINER

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

ZDENKO ŠKRABALO

1929. – 2014.

ZAGREB, 2015.

[Handwritten signature]

SPOMENICA

posvećena preminulom

AKADEMIKU ZDENKU ŠKRABALU

redovitom članu

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Sombor 4. kolovoza 1929. – Zagreb 12. siječnja 2014.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

priredio je

u srijedu 11. veljače 2015. u 12.00 sati
u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11

KOMEMORATIVNI SASTANAK

u spomen na svoga preminulog redovitog člana

akademika ZDENKA ŠKRABALA

Sastanak je otvorio akademik Marko Pećina, tajnik Razreda

O životu i radu preminulog člana govorili su

akademik Željko Reiner

i

prof. dr. sc. Željko Metelko,

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

AKADEMIK ZDENKO ŠKRABALO

(govor na komemoraciji u palači Akademije 11. veljače 2015.)

Poštovana obitelji akademika Škrabala, poštovane akademkinje i akademici, poštovani kolege, gospođe i gospodo!

Ništa ne prolazi tako brzo kao godine i eto, što bi se reklo, dok si okom trepnuo, prošlo je više od godinu dana (točno 13 mjeseci) od smrti akademika Zdenka Škrabala. Po ustaljenom običaju naše Akademije, sastali smo se danas na ovom komemorativnom skupu. Molim vas da minutom šutnje odamo počast i izrazimo zahvalnost pokojnom akademiku Zdenku Škrabalu, redovitom članu našega Razreda za medicinske znanosti.

Vječna hvala i slava akademiku Zdenku Škrabalu!

Zdenko Škrabalo bio je član Akademije od 1992. godine, no u samoj Akademiji nije uspio ostaviti tako dubok trag kakav je ostavio u hrvatskoj i svjetskoj medicini i kakav je ostavio u stvaranju hrvatske države, odnosno služenju njoj i hrvatskom narodu. U prvim godinama članstva u Akademiji zauzetost državičkim poslovima, a kasnije bolest, spriječile su ga da razvije samo sebi svojstvenu aktivnost i u našoj Akademiji.

Kada se kaže Zdenko Škrabalo, odmah se javlja asocijacija na dijabetes, na Hrvatsku diabetološku školu i na Hrvatski diabetološki model, o čemu će, naravno, govoriti njegovi suradnici i nasljednici. Međutim akademik Škrabalo bio je endokrinolog širokog dijapazona djelovanja, no ponajprije je bio internist. Iz životopisa akademika Škrabala urezalo mi se u sjećanje da je on prvi opisao parazitaru bolest piroplazmozu u čovjeka i da se taj rad jako citirao u svjetskoj medicinskoj literaturi – i još se uvijek citira.

Akademika Škrabala bolje sam upoznao u vrijeme kada je bio prodekan na Medicinskom fakultetu i kada je više boravio na Šalati. Uvijek sam se divio njegovoj radnoj energiji.

No tek na ispraćaju akademika Škrabala na Krematoriju saznao sam da dijelimo ljubav prema pjesmama Zvonka Bogdana – žao mi je što mu nisam za života rekao da sam se najljepše u životu proveo „vu tem Somboru“.

Dragi profesore, žao mi je što se u životu nisam imao prilike s Vama više družiti, ali uvijek sam se divio Vašim dostignućima!

Za sve što ste u životu učinili zahvalna Vam je Akademija, hrvatska – i ne samo hrvatska već i svjetska – medicina, zahvalni su Vam Vaši studenti, suradnici, pacijenti i svi mi koji smo imali sreću i čast biti više ili manje u Vašoj blizini.

Neka Vam je vječna slava!

AKADEMIK ZDENKO ŠKRABALO

(govor na ispraćaju na Krematoriju u Zagrebu 17. siječnja 2014.)

Dragi Zdenko, tužni zbore,

uvijek je najteže govoriti nad odrom prijatelja kojeg si volio i cijenio. A i ja i mnogi ovdje okupljeni Tebe smo i voljeli i cijenili. Rijetko je čiji život bio toliko ispunjen, rijetki su oni koji su doživjeli ostvarenja svojih snova kao što si Ti, rijetko je tko još za života dobio tolika priznanja za svoja postignuća kao što si ih Ti dobio, sva uistinu zaslužena.

Prvo od dva ključna razdoblja svoga života posvetio si potpuno i bez ostatka medicini. Već sam Tvoj početak bavljenja medicinskom znanošću bio je uspješan – kao mladi specijalizant interne medicine na Rebru sa svega 28 godina otkrio si i opisao u jednog bolesnika s hemoglobinurijom i zatajenjem bubrega do tada neopisanu bolest u ljudi – piroplazmozu ili babeziozu. Iako si se znanstveno bavio i istraživanjima endemske gušavosti te uveo novu metodu pretrage bolesti štitnjače – aspiracijsku citodijagnostiku, što je bila tema Tvoga habilitacijskog rada, ali i istraživanjima muške neplodnosti, što je pak bila tema Tvoje doktorske disertacije, Tvoje je životno djelo bio razvitak Zavoda za dijabetes i stvaranje „hrvatskog modela“ skrbi za bolesnike s dijabetesom. Tvoja je zasluga što si iz Stanice za dijabetes, zapravo skromne ambulante smještene u jednom stanu u Petrinjskoj ulici 34, razvio najprije Zavod, pa zatim izgradio Institut, a onda stvorio Kliniku i napokon Sveučilišnu bolnicu nazvanu po Tvom učitelju prof. dr. Vuku Vrhovcu, ustanovu koja je sa svojih gotovo 200 djelatnika postala uzorom integralnog zbrinjavanja bolesnika s dijabetesom u

ovom dijelu Europe. Značenje te ustanove u dijabetologiji druge polovice 20. stoljeća teško je potpuno sagledati iz današnje perspektive, kad naprosto više nemamo međunarodno prepoznatih integralnih institucija takvog značenja. U njoj su u ovom dijelu Europe prvi put primijenjene neke od tehnika kao što su umjetna gušterača, inzulinske pumpe i mali aparati za samokontrolu dijabetesa. Svjetska zdravstvena organizacija odabrala je upravo tu instituciju da bude glavni Centar za prikupljanje i distribuciju informacija o dijabetesu za zemlje u razvoju i Suradni centar za razvitak tehnologije u kontroli dijabetesa. Zagrebačka dijabetološka škola koju si osnovao bila je mjesto edukacije generacija i generacija dijabetologa ne samo iz Hrvatske i Europe već uistinu iz cijeloga svijeta. Nije stoga ni čudo da si između brojnih ostalih važnih funkcija bio ne samo potpredsjednik Međunarodne dijabetološke federacije već jedan od rijetkih hrvatskih medicinskih stručnjaka svoga doba koji je bio uistinu poznat i cijenjen u čitavom svijetu.

Drugo je ključno razdoblje Tvoga života započelo osnivanjem neovisne i slobodne hrvatske države. Svoje si domoljublje ponio od kuće, iz rodnoga Sombora, gdje je hrvatstvo uvijek trebalo biti dublje i jače da bi opstalo. Dobio si ga ponajviše od oca Mate, koji je bio rodom s Pelješca, a bio je ne samo ugledni sudac nego i povjerenik jedne od ključnih hrvatskih organizacija – Hrvatskoga radiše – za Vojvodinu, ali i majke Bunjevkice iz hrvatske plemenitaške obitelji Vidaković. To je domoljublje bilo poticaj zbog kojeg si kao savjetnik predsjednika dr. Franje Tuđmana odmah organizirao Odjel za suradnju Hrvatske sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, zapravo gotovo jedini kanal kojim je istina o strašnoj agresiji na Hrvatsku uspijevala tih prvih dana hrvatske države doprijeti do svijeta, svijeta koji je za naše vapaje upomoć dugo bio potpuno nezainteresiran. Nezaobilazna je i Tvoja uloga u osnivanju i formiranju mlade hrvatske diplomacije. Tijekom kratkog mandata kao ministar vanjskih poslova osnovao si čak 25 hrvatskih veleposlanstava, 5 misija i 8 generalnih konzulata, a diplomacijom si se vrlo uspješno nastavio baviti kao veleposlanik pri

Ujedinjenim narodima u Ženevi, zatim u Švicarskoj i Lichtensteinu, a nakon toga u Mađarskoj.

Kada si nakon tako ispunjenog i uspješnog radnog vijeka otišao u mirovinu, umjesto da se veseliš pisanju i svojim unučicama, ubrzo te pogodio daleko prerani gubitak supruge, koja Ti je bila životni oslonac. Ophrvala Te i dugogodišnja bolest s kojom si se, međutim, borio hrabro i jednakom ustrajnošću kojom si ostvarivao sve u životu. Ostat ćeš trajno u sjećanju tisuća bolesnika s dijabetesom kojima si pomogao, tisućama svojih studenata i učenika, a najviše, naravno, svojoj obitelji i svojim prijateljima, kojima za utjehu ostaje da se na Tebe uistinu i s punim opravdanjem odnosi ona Plinijeva *Plenus annis abiit, plenus honoribus*.

AKADEMIK ZDENKO ŠKRABALO

(govor na ispraćaju na Krematoriju u Zagrebu 17. siječnja 2014.)

Poštovani suradnici, prijatelji, zdravstveni i društveni velikodostojnici!

Već u ranom djetinjstvu u rodnom Somboru akademik Škrabalo suočio se s izuzetnim zahtjevima života u multinacionalnoj zajednici, zbog čega se već u toj ranoj dobi morao koristiti istovremeno hrvatskim, njemačkim i mađarskim jezikom. Drugi svjetski rat upoznao ga je, kao učenika, s osjećajem nepravde, ranjenicima, bolom i potrebom za nužnom pomoći ranjenicima, posebno psihološkom. S diplomom Medicinskog fakulteta u Zagrebu vratio se u Sombor na obavezni rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Po završetku započeo je specijalizaciju naprije u bolnici u Somboru, kasnije u Klinici Rebro, da bi s doc. Hauptmannom i kolegama prešao u Bolnicu Ozren Novosel (današnju Kliničku bolnicu Merkur), u kojoj je proveo najveći dio svoga života i rada. To je bilo razdoblje u kojem su do punog izražaja došle njegove aktivnosti i entuzijazam kroz cjelodnevni stručni, znanstveni, a kasnije i nastavni rad. Prvi opis infekcije piroplazmozom u ljudi, intenzivni rad u dijagnostici i liječenju internih bolesti, odlazak na stručna usavršavanja i kongrese na način kako je to manjak financija odredio, obilježili su cijelo to razdoblje.

Od 1961. godine inicijativa prof. dr. Vrhovca u svezi sa šećernom bolešću postupno se smanjuje, doc. Trgo, koji ga je nasljedio, prestaje s aktivnostima u dijagnostici i liječenju osoba sa šećernom bolešću i u tom prostoru akademik Škrabalo pronalazi područje rada koje će obilježiti cijeli njegov medicinski život – endokrinologiju i dijabetologiju. Sveobuhvatni pristup endokrinologiji, tada već kao asistenta Medicinskog fakulteta, omogućuje mu objavljivanje rezultata o problemima endemske gušavosti,

ranoj primjeni sprečavanja endemske gušavosti korištenjem joda, dijagnostici bolesti aspiracijskom citodijagnostikom te dijagnostici i liječenju bolesti muških spolnih žlijezda u sklopu liječenja bračne neplodnosti, koja se do tada razmatrala gotovo isključivo kao ženski problem. Mala skupina entuzijasta nastavlja rad u prostorijama u Bolnici za traumatologiju zahvaljujući pomoći bolesnikā, kasnije u Centru za dijabetes u Petrinjskoj ulici, kada počinje znatniji razvoj diabetologije na zasadama javnozdravstvenog pristupa – rane dijagnostike, epidemiologije i razvojne organizacije na temelju prikupljenih podataka o broju bolesnika i financijskim mogućnostima društva. Stručni odbor za dijabetes nastaje 1965., a slijedi nacionalna javnozdravstvena inicijativa o dijagnostici i liječenju potvrđena u Hrvatskom saboru 1971. godine i objavljena u Narodnim novinama, kao svjetski presedan koji će postupno postati hrvatski model, ali i suprotnost privatnoj, profitabilnoj inicijativi organizacije tada prihvaćenoj u svijetu. Akademik Škrabalo tijekom rasta i razvoja ustanove posebno je stimulirao mogućnosti za rad i napredovanje mlađih kolega čije je napredovanje ovisilo isključivo o vlastitoj inicijativi. Zajedničkom inicijativom poslijediplomski studij zaštite bolesnika sa šećernom bolešću postaje diabetologija, najprije nacionalna, a kasnije međunarodna, na engleskom jeziku. Međunarodne aktivnosti bitno se povećavaju, posebno prema zemljama u razvoju. Tiskaju se časopisi *Diabetologia Croatica*, *Delivery of Health Care for Diabetics*, *Communications*, *Facts about Croatia*; neki od njih izdaju se još od 1972. godine.

Samostalnost ustanove uspostavljena je 1987. godine, kada je uz pomoć bolesnika sagrađena nova zgrada Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma *Vuk Vrhovac* i kada počinje procvat, svrsishodnost, sveobuhvatnost stručnih, organizacijskih i znanstvenih aktivnosti: svjetski centar za distribuciju podataka o šećernoj bolesti, suradna ustanova Svjetske zdravstvene organizacije, potpredsjedništvo akademika Škrabala u svjetskom udruženju osoba sa šećernom bolešću, nacionalni centar za ispitivanje i liječenje neplodnosti u muškaraca, referentni centar za šećernu bolest Republike Hrvatske, zajednički znanstveni programi s nizom svjetskih klinika i susreti s predavanjima u Zavodu za dijabetes, ali i nji-

hovim inozemnim sveučilištima, aktivnost savjetnika Svjetske zdravstvene organizacije i rad u svijetu. Mogli bismo naglasiti da je rad akademika Zdenka Škrabala načinom rada, uspješnošću rezultata i međunarodnom prepoznatljivošću analogan radu prof. Štampara, ali ne za zarazne već za kronične nezarazne bolesti. Nažalost, u posljednjih 10 godina, koliko je prošlo od otkrivanja dugotrajne bolesti akademika Škrabala, nije mogao objavljivati radove kojima bi se taj status potvrdio.

Izuzetna međunarodna aktivnost akademika Škrabala i njegova poznanstva u svijetu stavljena su u službu Domovinskog rata – Zdenko Škrabalo postao je najprije koordinator zdravstva Hrvatske s međunarodnim organizacijama, zatim ministar vanjskih poslova te poslije toga veleposlanik u europskim zemljama.

Godine 1992. prof. Škrabalo postaje članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Zbog svih aktivnosti, akademik Škrabalo nagrađen je i odlikovan: Nagradom za životno djelo Republike Hrvatske, Odlikovanjem Reda kneza Branimira s ogrlicom i Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinski te Spomenicom domovinske zahvalnosti, nabrojimo samo neke.

Dragi Zdenko, pozdravljam te i opraštam se od Tebe u ime djelatnika Sveučilišne klinike *Vuk Vrhovac*, Kliničke bolnice *Merkur* i u svoje osobno ime, kao od dragog učitelja, suradnika i prijatelja. Tužan sam što smo te izgubili, ali sam ponosan što sam mogao raditi uz Tebe te nastaviti i oplemenjivati Tvoje djelo.

Dragi Ante, Suzana i Tonka, cijenjeni članovi obitelji, upućujem Vam tihu sućut. Snivaj, Zdenko, snivaj, počivao u miru, neka ti je laka hrvatska zemlja i vječna slava!

Prof. dr. sc. Željko Metelko, dr. med.

KOMEMORACIJA

(govor u palači Akademije 11. veljače 2015.)

Prošlo je nešto više od godinu dana od smrti akademika Zdenka Škrabala, a čini nam se da je i dalje među nama. Akademik Zdenko Škrabalo napustio nas je 12. siječnja 2014. u 85. godini života. Bio je prijatelj, kolega, profesor, svjetski učitelj, ministar, akademik, veleposlanik, osnivač ustanove, savjetnik Svjetske zdravstvene organizacije i inicijator mnogih programa u dijabetologiji i endokrinologiji, posebno dijagnostike i liječenja šećerne bolesti kao modela za sve kronične nezarazne bolesti. Akademik Zdenko Škrabalo rođen je 4. kolovoza 1929. u Somboru. Osnovnu školu

Akademik Škrabalo u Zavodu za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac

i gimnaziju završio je u Somboru 1947. godine. S diplomom Medicinskog fakulteta u Zagrebu 1953. godine vratio se u Sombor na obavezni rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Po završetku obavezne dvogodišnje obiteljske prakse započeo je specijalizaciju naprije u bolnici u Somboru, kasnije u Zagrebu u Klinici Rebro, da bi s doc. Hauptmannom i kolegama prešao u Bolnicu Ozren Novosel (današnju Kliničku bolnicu Merkur), u kojoj je proveo najveći dio svoga života i rada. To je bilo razdoblje u kojem su do punog izražaja došle njegove aktivnosti i entuzijizam kroz cjelodnevni stručni, znanstveni, a kasnije i nastavni rad. Prvi opis infekcije piroplazmozom u ljudi (zajedno s prof. Črepinko), intenzivni rad u dijagnostici i liječenju internih bolesti i otežan odlazak na stručna usavršavanja i kongrese obilježili su cijelo to razdoblje života i djelovanja akademika Škrabala. Od 1961. godine inicijativa prof. dr. Vrhovca u svezi sa šećernom bolešću postupno se smanjuje i u tom pro-

Prostori Centra za dijabetes
1961. godine u zgradi Klinike za
traumatologiju u Draškovićevoj ulici

Zavod za dijabetes, endokrinologiju i
bolesti metabolizma u Petrinjskoj 34

storu akademik Škrabalo pronalazi područje rada koje će obilježiti cijeli njegov medicinski život – endokrinologiju i dijabetologiju. Kao stipendist Humboldtove zaklade odlazi prvi put u inozemstvo, u Hamburg, na usavršavanje iz endokrinologije i dijabetologije (1962.) te kasnije (1963.), kad radi u klinici prof. Joresa uz prof. Nowakowskog. Sveobuhvatni pristup endokrinologiji sada već kao asistenta Medicinskog fakulteta (1965.) omogućuje mu objavljivanje rezultata o problemima endemske gušavosti, dijagnostici bolesti aspiracijskom citodijagnostikom, dijagnostici i liječenju bolesti muških spolnih žlijezda u liječenju bračne neplodnosti, koja se do tada gotovo isključivo razmatrala kao ženski problem. Doktorat medicinskih znanosti obranio je 1962. godine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a odnosio se na problem muške neplodnosti. Habilitirao je iz predmeta Interna medicina na temelju rada o citokemijskim metodama analize bolesti štitnjače 1967. godine, a na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1971. godine izabran je za docenta, 1974. za izvanrednog profesora, a 1976. za redovitog profesora.

Usporedno, od 1961. godine predstojnik je Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Svečanost u povodu završetka poslijediplomskog studija

Otvorenje nove zgrade Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac 1987. godine

Nova zgrada Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac

Redoviti radni sastanci s djelatnicima Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac

U to vrijeme mala skupina entuzijasta radi u prostorijama u Bolnici za traumatologiju, zahvaljujući pomoći bolesnikā, kasnije u Centru za dijabetes u Petrinjskoj ulici, kada počinje znatniji razvoj diabetologije na zasadama javnozdravstvenog pristupa – rane dijagnostike, epidemiologije i razvojne organizacije na temelju prikupljenih podataka o broju bolesnika i financijskim mogućnostima društva. Stručni odbor za dijabetes nastaje 1965. zajedno sa Sekcijom za dijabetes i bolesti metabolizma Zbora liječnika Hrvatske i Društvom dijabetičkih bolesnika.

Usporedno s edukativnim nacionalnim radom, javnozdravstvena inicijativa o dijagnostici i liječenju potvrđena je u Hrvatskom saboru 1971. godine i objavljena je u Narodnim novinama kao svjetski presedan koji će postupno postati hrvatski model, ali i suprotnost privatnoj, profitabilnoj inicijativi organizacije tada prihvaćenoj u svijetu.

Samostalnost ustanove uspostavljena je 1987. godine, kada je uz pomoć bolesnika sagrađena nova zgrada Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac i kada počinje procvat, svrsishod-

Sastanak Radne skupine za projekt
CINDI (*Countrywide Integrated
Noncommunicable Disease
Intervention*) Svjetske zdravstvene
organizacije

Priprema za odlazak zbog
organizacije dijabetološke službe u
palestinskim prebivalištima

nost, sveobuhvatnost nacionalnih, međunarodnih, stručnih, organizacijskih, znanstvenih i nastavnih aktivnosti uz i daljnje aktivno sudjelovanje akademika Škrabala do 1992. godine

Rad akademika Škrabala ne treba promatrati isključivo kroz njegovu osobnu i izravnu djelatnost, nego, što je vrijedno svake pohvale, u promociji i nesebičnoj podršci koju je pružao svojim suradnicima na njihovu profesionalnom putu i afirmaciji, što je, zapravo, preduvjet svakog napretka.

Organizacija službe za zaštitu bolesnika od šećerne bolesti služi kao model Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji za uspostavu sličnih službi u drugim zemljama (što je već učinjeno u Pooleu u regiji Southampton u Engleskoj, u Bangladešu, u Malti te u regiji WHO/UNRWA).

Akademik Škrabalo posebno je tijekom rasta i razvoja ustanove stimulirao mogućnosti za rad i napredovanje mlađih kolega, kako iz ustanove tako i u svijetu, čije je napredovanje ovisilo isključivo o osobnoj inicijativi.

Podjela diploma po završetku poslijediplomskog studija u Školi narodnog
zdravlja Andrija Štampar

Zajedničkom inicijativom poslijediplomski studij zaštite bolesnika sa šećernom bolešću postaje dijabetologija, najprije nacionalna, a kasnije međunarodna. Zdenko Škrabalo ponovno kao stipendist Humboldtove zaklade boravi u Njemačkoj, Londonu (*Guy's Hospital*), Louvainu (*Université Catholique du Louvain*), Bostonu (*Harvard University – Joslin Clinic*) te u Torontu (*Banting and Best Diabetes Centre*). U inozemstvu je bio član ovih društava i organizacija: *European Association for the Study of Diabetes* (Kongres u Zagrebu 1978.), *American Diabetes Association*, *British Diabetic Association*, *Deutsche Diabetes Gesellschaft*, *Deutsche Gesellschaft für Endokrinologie*, *International Diabetes Federation* (potpredsjednik Svjetske zdravstvene organizacije), *International Society for Andrology* (potpredsjednik), *Royal Society of Medicine*. Djelatno je radio kao član ustanove *Advisory Panel for Chronic Non-communicable Diseases te Expert Committee on Diabetes Mellitus* Svjetske zdravstvene

Proslava prigodom 15 godina izlaženja časopisa Diabetologia Croatica

Suradnja sa suradnicima brojnih sveučilišta u svijetu
(prof. M. Vranić, Sveučilište u Torontu)

organizacije (SKVV suradna ustanova), kao savjetnik Svjetske zdravstvene organizacije za pitanja dijabetesa (u Bangladešu, u Malti, u regiji WHO/UNRWA), kao član tijela *Subcommittee for Education of the European Diabetes Epidemiology Study Group te International Diabetes Epidemiology Group*.

Bio je urednik časopisa *Diabetologia Croatica, Delivery of Health Care for Diabetics, Communications, Facts about Croatia*, od kojih se neki izdaju već od 1972. godine, te recenzent u mnogim inozemnim časopisima.

U svom znanstvenom i stručnom *curriculumu* Z. Škrabalo objavio je 271 rad i ukupno 184 kongresna priopćenja. Prema izvodima iz *Science Citation Indexa*, njegovi radovi citirani su 133 puta. Želim naglasiti da je, zajedno sa suradnicima, načinom rada, uspješnošću rezultata i međunarodnom prepoznatljivošću rad akademika Zdenka Škrabala analogan radu prof. Štampara, ali ne za zarazne već za kronične nezarazne bolesti. Nažalost, posljednjih 10 godina, kada je započela njegova dugotrajna bo-

Sastanak sudionika u programu Suradne ustanove za razvoj tehnologije u šećernoj bolesti Svjetske zdravstvene organizacije

lest, onemogućene su mu aktivnosti kojima bi zaokružio cjeloživotne aktivnosti koje bi taj status potpuno zaokružile. Akademik Škrabalo svojim je neumornim zalaganjem priskrbio hrvatskoj dijabetologiji zavidan ugled u svjetskim razmjerima. Godine 1992. izabran je za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Od 1990. godine, zbog izuzetno razgranate međunarodne komunikacije i poznanstava u svijetu, akademik Škrabalo uključio se u službu Domovinskog rata u nastojanja oko uspostave samostalne hrvatske države. Godine 1991./92., kao savjetnik u Uredu predsjednika Republike, obavlja niz vanjskopolitičkih akcija, posebno u Ujedinjenim narodima u Ženevi, u Centrali Crvenoga križa. Godine 1992. i 1993. imenovan je ministrom vanjskih poslova Republike Hrvatske, veleposlanikom u Švicarskoj Konfederaciji i Kneževini Lichtenstein te u Mađarskoj. Umirovljen je koncem listopada 2000. godine.

Zbog svih aktivnosti, akademik Škrabalo nagrađen je i odlikovan, između ostaloga, Nagradom Republike Hrvatske za životno djelo, Odlikovanjem Reda kneza Branimira s ogrlicom i Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinski te Spomenicom domovinske zahvalnosti.

Poštovani akademice Škrabalo, dugogodišnje prijateljstvo zamijenili smo sjećanjem. Nažalost, izuzetnu nacionalnu stručnu, znanstvenu i nastavnu aktivnost ustanove koju si stvarao prepoznao je svijet, ali ne i državna administracija, no to ipak ne umanjuje značenje Tvojega rada i rada Tvojih suradnika. Tužni smo što smo Te izgubili, ali smo ponosni što smo mogli raditi uz Tebe, nastaviti i oplemenjivati Tvoje djelo. Slava Ti!

Bibliografija
AKADEMIKA ZDENKA ŠKRABALA*

* Sastavio prof. dr. sc. Željko Metelko

1. Škrabalo Z. Retrakcija krvnog koaguluma. Nova laboratorijska dijagnostička metoda u diferencijalnoj dijagnozi gastro-duodenalnih oboljenja. *Medicinar* 1954;7:18.
2. Škrabalo Z, Keler M. Oblici hemoglobina. *Med glasnik* 1956;10:325.
3. Škrabalo Z. Slučaj thalassemiae minor. *Liječnički vjesnik* 1956;78:364.
4. Šarinić M, Škrabalo Z, Janeš S, Hauptmann E. Hemofilični sindrom. Zbornik radova i referata I. sastanka biokemičara. *Acta pharmaceutica Jugoslavica*, Zagreb, 1957, Zagreb, 1957:11.
5. Škrabalo Z, Deanović Ž. Piroplasmosis in man. Report on a case. *Documenta de medicina Geographica et Tropica*, Amsterdam 1957; 9:11.
6. Škrabalo Z, Deanović Ž, Totović V, Volarić B. Prvo opažanje piroplazmoze kod čovjeka. *Medicinski pregled (Novi Sad)* 1957, 10:1.
7. Škrabalo Z. Plazmocitom. *Liječnički vjesnik* 1958;80:35.
8. Škrabalo Z, Deanović Ž. Piroplazmoza pri človeku. *Zdravstveni vestnik (Ljubljana)* 1958, 27:119.
9. Hrgovčić M, Črepinko I, Škrabalo Z. Purpura hyperglobulinaemica. *Liječnički vjesnik* 1959;81:35.
10. Črepinko I, Škrabalo Z, Hauptmann. Zytologische befunde der schilddrüse bei hyperthyreosen, die mit thyreostatica behandelt wurden. *Copenhagen 1960, Advance Abstracts of Short Communications. International I. Congress of Endocrinology, Periodica*, Copenhagen, 1960: 1159.
11. Škrabalo Z, Črepinko, I, Hauptmann E. Die zytologie der schilddrüse bei Euthypo- und hyperthyreotischen zustanden. *Copenhagen, 1960. Advance Abstracts of short communications. International I. Congress of Endocrinology, Periodica*, Copenhagen, 1960: 1158.
12. Lončarec R, Škrabalo Z. Dijagnostička vrijednost kolesterola kod bolesti štitnjače. *Drugi jugoslavenski simpozij o endemskoj gušavosti*, Komnis, Zagreb, 1961, 295.
13. Ruždić I, Juričić D, Škrabalo Z. Veranderungen der konzentration einzelner serum-glukoproteid-komponenten bei verschiedenen bildern des diabetes. *4e Congres de la Federation Internationale du Diabetes, volume I, Medicine et Hygiene*, Geneve, 1961: 106.
14. Škrabalo Z, Črepinko I, Grgić Z, Hauptmann E. Kliničko-citološka korelacija kod 100 slučajeva eutireotičnih struma. *Drugi jugoslavenski simpozij o endemskoj gušavosti*. Komnis, Zagreb 1961: 245.
15. Škrabalo Z, Črepinko I, Grgić Z, Hauptmann. Primjena aspiracione citodijagnostike kod bolesti štitnjače. *Liječnički vjesnik*, 1961; 83:1035.

16. Škrabalo Z, Smerdel S. Ambulanta dijagnostika i terapija hipertireoze. *Med glasnik* 1961;15:300.
17. Ruždić I, Šubić N, Škrabalo Z. Važnost određivanja joda kod oboljenja štitnjače u ambulantnoj obradi pacijenata. Drugi jugoslavenski simpozij o endemskoj gušavosti. *Komnis, Zagreb*, 1961: 301.
18. Dimitrov N, Škrabalo Z. Nove vrste insulina u liječenju šećerne bolesti. *Zbornik radova Prvog stručnog sastanka endokrinologa Jugoslavije. Beograd*, 1963, 69.
19. Hrgovčić M, Richter B, Škrabalo Z. Distomijaza. *Liječnički vjesnik* 1963; 85: 627.
20. Škrabalo Z. Hitna stanja zbog hiperglikemije i hipoglikemije. *Liječnički vjesnik* 1963; 85:1279.
21. Škrabalo Z, Črepinko I, Hauptmann E. Klinička, hormonalna i citološka ispitivanja grupe stanovnika s područja endemske gušavosti u kotaru Koprivnica. *Zdravstvene novine*, 1963: 16:154.
22. Jakšić Ž, Škrabalo Z, Mihić M. Epidemiološke karakteristike šećerne bolesti u Zagrebu. *Zdravstvene novine* 1964:17:14.
23. Jakšić Ž, Škrabalo Z, Mihić M, Hauptmann E. Organizacija zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti. *Zdravstvene novine* 1964;17:137.
24. Jurela D, Jakšić Ž, Mihić M, Škrabalo Z, Skupnjak B, Hauptmann E. Postavke organizacije, planiranja i financiranja zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti u gradu Zagrebu. *Zbornik radova II kongresa internista i IV kongresa reumatologa Jugoslavije, Sarajevo*, 5 knjiga, 1964, 99.
25. Ruždić I, Jurić D, Škrabalo Z, Mihić M. Promjene koncentracija serumskih glukoproteina u krvi bolesnika s latentnim dijabetesom. *Zdravstvene novine* 1964; 17:135.
26. Škrabalo Z. Hitna stanja zbog hiperglikemije i hipoglikemije. U: *Hitne intervencije praktičnog liječenja*, sv. 2. *Liječnički vjesnik* 1964; 91:1.
27. Škrabalo Z. Rad odbora za dijabetes internističke sekcije Zbora liječnika Hrvatske. *Zbornik radova II Kongresa internista i IV Kongresa reumatologa Jugoslavije. Sarajevo*, 5 knjiga 1964: 78.
28. Škrabalo Z. Suвременa shvaćanja patogeneze i klinike šećerne bolesti. *Zdravstvene novine* 1964;17:103.
29. Škrabalo Z, Črepinko I, Hauptmann E. Citološke metode pretraga u endokrinologiji. *Med glasnik* 1964;18: 332.
30. Škrabalo Z, Jakšić Ž. Ocjenjivanje radne sposobnosti bolesnika od šećerne bolesti. *Liječnički vjesnik* 1964; 86:1243.
31. Črepinko I, Škrabalo Z, Hauptmann E. Cytochemical findings in the thyroid of patients with hypothyreosis. Fifth Acta Endocrinologica Congress, Hamburg 3-7.8.1965. *Acta Endocrinologica* 1965;100(Suppl.):187

32. Dimitrov N, Škrabalo Z. Primjena HG-insulina (human-globin-insulina) kod labilnih dijabetičara. Zdravstvene novine 1965;18:151.
33. Jakšić Ž, Škrabalo Z, Mihić M, Hauptmann E, Saćer Lj. Prioritetni zadaci zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti. Narodno zdravlje 1965;1:17.
34. Mihić M, Škrabalo Z, Juričić D, Ruždić I. glukoproteini kod šećerne bolesti. Zdravstvene novine 1965; 18:167.
35. Posinovec J, Škrabalo Z. Histološka slika testisa kod muškog steriliteta. Liječnički vjesnik 1965; 87:283.
36. Skupnjak B, Škrabalo Z, Saćer Lj. Principi organizacije dijetalne prehrane dijabetičara. Zdravstvene novine 1965;18:179.
37. Škrabalo Z. Cytochemical methods in the study of thyroid functions. fifth Acta Endocrinologica Congress, Hamburg 3-7.8.1965. Acta Endocrinologica, 1965;100(Suppl.):187.
38. Škrabalo Z. Ergebnisse cytochemischer untersuchungen an schilddrusenpunk-taten. 13. Symposion der Deutsche Gesellschaft für Endokrinologie, Springer, Berlin 233, 1965.
39. Škrabalo Z. Današnje mogućnosti liječenja šećerne bolesti. Zdravstvene novine 1965;18:134.
40. Škrabalo Z, Dimitrov N, Hruić B, Jakšić Ž, Todorović M. Enzimatske metode određivanja šećera u krvi i mokraći. Pharmaca 1965; 3: 248.
41. Škrabalo Z, Dimitrov N, Hruš B, Jakšić Ž, Todorović M. Enzimatske metode određivanja šećera u krvi i mokraći. Med Pregled 1965;18:357.
42. Škrabalo Z, Stavljenić A, Črepinko I, Jakšić Ž. PAS-positive substances in peripheral blood lymphocytes in borderline cases of diabetes .First Meeting of the European Association for the Study of Diabetes 1965;1:81.
43. Štulhofer M, Škrabalo Z, Mrklić B, Mikuličić M. Suvremeni stav u kirurškom liječenju hipertireoze. Liječnički vjesnik 1965; 87: 715.
44. Todorović M, Škrabalo Z. O ranom otkrivanju komplikacija kod šećerne bolesti. Zdravstvene novine 1965;18:164.
45. Žagar Ž, Jakšić Ž, Škrabalo Z. Bakteriološka flora mokraće kod graničnih slučajeva dijabetesa. Zdravstvene novine 1965; 18:175.
46. Črepinko I, Škrabalo Z, Hauptmann E. Cytochemical demonstration of acid phosphatase in punctates of the thyroid in euthyreosis and functional changes in the thyroid. VI Congresso internazionale di patologia clinica. Riassunti delle relazioni e comunicazioni, 3-8.10.1966, Roma.
47. Skupnjak B, Škrabalo Z, Saćer Lj. Načela organizacije dijetalne prehrane dijabetičara. Zdravstvena zaštita 1966; 5:16.

48. Škrabalo Z, Stavljenic A, Črepinko I, Jakšić Ž. Weitere ergebnisse uber PAS-positive substanzen in leukozyten bei latenten diabetes. 1. Tagung Deutsche-Diabetes-Gesellschaft, Bad Neuenahr, 14-16.10.1965. Diabetologia, 1966; 1: 250.
49. Škrabalo Z, Stavljenic A, Črepinko I, Jakšić Ž, Dimitrov N. Cytochemical changes of lipids in the peripheral blood leukocytes in manifest and latent diabetes. Second Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Aarhus, 6-8.7.1966. Diabetologia, 1966; 2: 219.
50. Vuletić S, Jakšić Ž, Škrabalo Z. L-leucine induced hypoglycaemia in persons with a high risk of diabetes. Second Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Aarhus, 6-8.7.1966. Diabetologia, 1966; 2: 225.
51. Žagar Ž, Škrabalo Z. Harnflora bei diabetes-grenzfallen. 1. Tagung Deutsche-Diabetes-Gesellschaft, Bad Neuenahr, 14-16.10.1965. Diabetologia 1966;1: 250.
52. Črepinko I, Škrabalo Z, Štulhofer M, Urbanke a. Tumori štitnjače (analiza 10-godišnjeg materijala). XII Znanstveni sastanak internistov Hrvatske in Slovenije. Povzetski predavanj. Ljubljana, 11-14.12.1967; 31.
53. Jakšić Ž, Sačar Lj, Skupnjak B, Škrabalo Z. Prehrana i dijabetes. Hrana i ishrana 1967; 8: 417.
54. Jakšić Ž, Škrabalo Z. Zagreb Diabetes Survey. Sixth Congress of the International Diabetes Federation, Stockholm, 30.7.-4.8.1967. Excerpta Medica – International Congress Series 1967; 140: 28.
55. Stavljenic A, Črepinko I, Jakšić Ž, Sunara B, Škrabalo Z. Citokemijske analize leukocita periferne krvi kod bolesnika od šećerne bolesti. XII Znanstveni sastanak internistov Hrvatske in Slovenije. Povzetski predavanj. Ljubljana, 11-14.12.1967; 24-25.
56. Stavljenic A, Črepinko I, Jakšić Ž, Sunara B, Škrabalo Z. Cytochemical analysis of peripheral blood leukocytes in diabetes. Sixth Congress of the International Diabetes Federation, Stockholm, 30.7.-4.8.1967. Excerpta Medica – International Congress Series 1967;140:195.
57. Škrabalo Z. Adipozitet i šećerna bolest – usklađena diskusija. VI Internistički dani, Subotica, 7-10.6.1967., Izvodi, 13-18.
58. Škrabalo Z. Citokemijska i autoradiografija – nove dijagnostičke metode kod oboljenja štitnjače. XII Znanstveni sastanak internistov Hrvatske in slovenije, Povzetski predavanje, Ljubljana, 11-14.12.1967., 17-18.
59. Škrabalo Z. Cytochemical determination of carbohydrates, fats, protein-bound sh-groups and ribo- and desoxyribonucleic acid in thyroid cells as an examination method for the differential diagnosis of thyroid disorders. Sixth Acta Endocrinologica Congress, Helsinki, 8-12.8.1967. Acta Endocrinologica 1967;119: 201.

60. Škrabalo Z. Drugi seminar o šećernoj bolesti i Prvi jugoslavenski simpozij o dijabetesu. *Dijabetičar* 1967; 1: 3.
61. Škrabalo Z. Prüfung einer gruppe von diabetikern im laufe einer langdauernden anwendung der depotform des butyl-biguanids (Silubin-retard "Grunenthal"). 2. Internationales Biguanid Symposium, Düsseldorf, 5-6.5.1967. Thieme, Stuttgart, 1967, 181.
62. Škrabalo Z. Racionalna upotreba hormona. *Pharmaca* 1967; 5: 68.
63. Škrabalo Z. Vrste sredstava za slaćenje i njihovo mjesto u dijetetici. *Saopćenja* 1967;10:167.
64. Škrabalo Z, Črepinko I, Dimitrov N, Hauptmann E. Citomorfološke i citokemijske metode pretraga u dijagnostici bolesti štitnjače. Zbornik radova Prvog jugoslavenskog simpozija o štitastoj žlezdi, Udruženje endokrinologa Jugoslavije, Zlatibor 1967, 78.
65. Škrabalo Z, Skupnjak B. The possibility for diabetes to enjoy a planned touristic sojourn combined with expert medical supervision in Yugoslavia. Sixth Congress of the International Diabetes Federation, Stockholm, 30.7-4.8.1967.
66. Stavljenić A, Jakšić Ž, Vuletić S, Škrabalo Z. Freie fettsauren im serum und PAS-positive substanzen in lymphozyten des peripheren blutes bei adiposen nicht-diabetikern wahrend der oralen glukose-belastung. 3. Kongress der Deutsche Diabetes Gesellschaft, Göttingen, 7-8.6.1968. Kurzfassungen der angemeldeten Vortrage; 1968: 30.
67. Škrabalo Z. Diabetes mellitus. *Medicinska enciklopedija*, 2. izd. Zagreb, Leksikografski zavod, Zagreb, 1968, str. 95.
68. Škrabalo Z. Kretenizam. U: *Medicinska enciklopedija*, 2. izd. Leksikografski zavod, Zagreb 1968: 132.
69. Škrabalo Z. Second seminar on diabetes and first Yugoslav Symposium on Diabetes. *News Bulletin. International Diabetes Federation* 1968;13:99.
70. Škrabalo Z. Šećerna bolest – test kooperativnog mišljenja i djelovanja. Diabetes – test of cooperative thinking and acting. Zbornik radova Prvog jugoslavenskog simpozija o dijabetesu. Zagreb 1968.195.
71. Škrabalo Z, Črepinko I, Dimitrov N, Hauptmann E. Die anwendung von cytomorphologischen und cytochemischen methoden in der diagnostik der struma. 13. Symposion der Deutsche Gesellschaft für Endokrinologie, Springer, Berlin 1968: 231.
72. Škrabalo Z, Jakšić Ž, Čížek I, Singer Z. Syndrom kurzer metacarpaler und metarsaler knochen und der nanosomie (Pseudo-pseudohypoparathyreoidismus). Drei fälle einer familie. 14. Symposion der Deutsche Gesellschaft für Endokrinologie, Springer, Berlin 1968: 69.

73. Škrabalo Z, Stavljenić A, Črepinko I, Jakšić Ž. PAS-pozitivne substancije u limfocitima periferne krvi zdravih ljudi, dijabetičara i tzv. "graničnih" slučajeva dijabetesa. Prvi jugoslavenski simpozij o dijabetesu, Zagreb, Zbornik radova 1968: 276.
74. Štulhofer M, Črepinko I, Škrabalo Z, Urbanke A, Hromadko M. Hurthelov tumor štitnjače. *Medicinar* 1968;5:197.
75. Vuletić S, Jakšić Ž, Škrabalo Z. Analysis of familiar resemblance of height, weight, skinfold and post-prandial blood sugar in semi-isolated rural community. Fourth Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Louvain, 22.-24.4.1968: 117.
76. Vuletić S, Jakšić Ž, Stavljenić A, Sačar Lj, Škrabalo Z. Rano otkrivanje šećerne bolesti kod rođaka poznatih dijabetičkih bolesnika. Prvi jugoslavenski simpozij o dijabetesu – Zbornik radova, Zagreb, 1968: 179.
77. Vuletić S, Stavljenić A, Jakšić Ž, Škrabalo Z. L-leukocinski test kod obiteljskog opterećenja dijabetesom i kod pojedinih tipova dijabetesa. Prvi jugoslavenski simpozij o dijabetesu, Zagreb, Zbornik radova, 1968: 282.
78. Benčić D, Dominis M, Črepinko I, Posinovec J, Škrabalo Z. Vergleichsanalyse – die veränderungen von PAS-positiven lymphozytenindex im ausstrich des peripheren blutes und von PAS-positiven substanzen in der basalmembran der blutgefäße gewonnen durch ohrlappchenbiopsie bei latenten diabetikern. 4. Kongress der Deutschen Diabetes – Gesellschaft, Ulm, 16-17.5.1969, 29.
79. Črepinko I, Dominis M, Škrabalo Z. Cytological aspects of sterility in men. 2. Evropski kongres o sterilitetu. Abstracts, Dubrovnik, 8-11.10.1969., 191.
80. Črepinko I, Dominis M, Škrabalo Z. Zytologie der lymphomatöser struma – Hashimoto. 5. Tagung der Schweizerischen Gesellschaft für klinische Zytologie gemeinsam mit der Deutschen Gesellschaft für Zytologie und der Oesterreichischen Gesellschaft für angewandte Zytologie. Sils-Maria, 27-29.3.1969., 3.
81. Črepinko I, Škrabalo Z, Hauptmann E. Citokemijsko prikazivanje kisele fosfataze u punktatima štitnjače. Zbornik Simpozij Citološki dnevni, Ljubljana, 21-22.2.1969., 143.
82. Hauptmann E, Črepinko I, Škrabalo Z. Zytodiagnostik verschiedener funktioneller zustände der schilddrüse. 5. Tagung der Schweizerischen Gesellschaft für klinische Zytologie gemeinsam mit der Deutschen Gesellschaft für Zytologie und der Oesterreichischen Gesellschaft für angewandte Zytologie. Sils-Maria, 27-29.3.1969., 2.
83. Jakšić Ž, Škrabalo Z. Zagreb Diabetes Survey. *Diabetologia* 1969; 5: 366.
84. Kšivanek-Škrabalo L, Mršić Z, Škrabalo Z. Anwendung eines neuen oralen antidiabetikums aus der sulfonylharnstoffgruppe – des preparat HB 419 bei einer

- diabetikergruppe im zentrum für diabetes "Vuk Vrhovac" in Zagreb. Tegernsee-Konferenz über das neue orale Antidiabetikum HB-419, 27-29.1.1969., 117.
85. Mršić Z, Kšivanek-Škrabalo L, Škrabalo Z. Blutzucker, freie fettsäuren und PAS-positive lymphozytenindex im blut bei diabetikern im laufe vom 24 studem während der behandlung mit dem neuen oralen antidiabetikum aus der sulfonylharnstoffgruppe – dem praeparat HB 419. Tegernsee-Konferenz über das neue orale Antidiabetikum HB-419, 27-29.1.1969., 89.
 86. Popović Dj, Škrabalo Z. Silubin retard. Peroralni antidiijabetik iz grupe bigvanida. *Acta Medica Mediana* 1969; 8: 8.
 87. Posinovec J, Črepinko I, Lipovac V, Dominis M, Benčić D, Škrabalo Z. Cell and tissue changes in various organs employed as a diagnostic method for early diabetes detection. Fifth Annual Meeting – European Association for the Study of Diabetes, Montpellier, 16-18.9.1969., 144.
 88. Škrabalo Z. Second seminar on diabetes and First Yugoslav symposium on diabetes. *Diabetologia* 1969;5:44.
 89. Škrabalo Z. Terapija contemporaria a bolle de zahar cu antidiabeticelle orale cu privire speciale la preparatul Meldian "Pliva". Bucuresti, Pliva, 1969.
 90. Škrabalo Z, Švast A, Črepinko I, Dominis M, Pende A, Starčević Z, Posinovec J, Singer Z, Šipuš N, Benčić D, Hromadko M, Poljaković Z. Poremećaji muških gonada kod sterilitea. Zbornik radova i sažetaka II Stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija, 6-8.10.1969., 18.
 91. Škrabalo Z, Švast A, Črepinko I, Dominis M, Pende A, Starčević Z, Posinovec J, Singer Z, Šipuš N, Benčić D, Hromadko M, Poljaković Z. Sterility of men as a significant problem of andrology. 2. Evropski kongres o sterilitetu. Abstracts, Dubrovnik, 8-11.10.1969., 159.
 92. Dražančić A, Škrabalo Z, Janković Đ, Stavljenić A. Freie fettsäuren und PAS-positive lymphozyten in der diagnose der abnormalen glukose-toleranz in der schwangerschaft. 5. Kongress der Deutschen diabetes Gesellschaft. Bonn-Bad Godesberg, 8-9.5.1970. 103.
 93. Lipovac V, Dominis M, Črepinko I, Škrabalo Z. Changes in the serum and fatty tissue ali-esterase in diabetics as compared with changes in the peripheral blood lymphocytes PAS-index. Sixth Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Warsszawa, 23-25.9.1970. 117.
 94. Posinovec J, Škrabalo Z. Glycogen in certain parts of teh skin of diabetics. Sixth Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Warsszawa, 23-25.9.1970.
 95. Škrabalo Z. Babesiosis (Piroplasmosis). U: Marcial-Rojas, RA. Pathology of protozoal and helminthic diseases. Williams and Wilkins, Baltimore, 1970, p.225.

96. Škrabalo Z. Beitrage in Diskussion. Die konzervative therapie der gutartigen schilddrussenkrankheiten. Internationales Schilddrussen – Symposion in Wiesbaden, 3-5.10.1968. Stuttgart: Schattauer; 1970. p. 101, 74.
97. Škrabalo Z, Črepinko I, Dominis M, Posinovec J, Lipovac L. Cytological, cytochemical, histological, histochemical and enzymatic changes in various tissues (muscle, fat, ear lobes) of diabetics, normal persons and borderline cases of diabetes. Diabetes, Proceedings of the International Symposium on Diabetes, Sofia, Bulgarian Academy of Sciences, 85, 1970.
98. Čížek I, Škrabalo Z, Singer Z, Jakšić Ž. Doprinos opisu sindroma kratkih metakarpalnih i metatarzalnih kosti te nanozomije – pseudopseudohipoparatiroidizma u jednoj obitelji. Radiologia Yugoslavica 1971;5:239.
99. Lipovac V, Škrabalo Z. Wirkung der esterase im fettgewebe von diabetikern, grenzfallen und kontroll-personen. 6. Kongress, Deutsche Diabetes Gesselschaft, Dusseldorf, 14-15.5.1971. Kurzfassungen der freien Vortrage, 37.
100. Popović Dj, Škrabalo Z, Papić Z. Ispitivanje grupe dijabetičkih bolesnika u toku dugotrajne primjene depo oblika n-butil bigvanida (Silubin-Retard “Grunenthal”). Liječnički Vjesnik 1971; 93:1233.
101. Škrabalo Z. Do any changes similar ot those in the basal membrane occur in other parts of the organism and could they be used for the early diagnosis of diabetes and diabetic angiopathy? Acta Diabetologica Latina 1971;7(Suppl. 1):378.
102. Škrabalo Z. Šećerna bolest danas. Povodom Svjetskog dan zdravlja – 7. travnja. Lijec Vjesn 1971;93:463.
103. Škrabalo Z. Stavljениć A, Andreis, Panajatović N. Metabolizam masti, šećerna bolest i ateroskleroza. U: 1 Konferenca o aterosklerozi in arterijski trombozi, Ljubljana, 1971: 65.
104. Hauptmann E, Črepinko I, Škrabalo Z. Aspirationszytologie der schilddrusse. Verhandlungen der Deutschen Gesellschaft fur innere Medizin. 78. Band. Munchen: Bergmann; 1972: 249.
105. Ročić B, N. Dimitrov, Z. Škrabalo. Određivanje funkcije štitnjače radioizotopnim T-3/Trilute i T-4/Tetralute testom pomoću thyrimeter-a i njihove korelacije s vrijednostima sveukupno vezanog i proteinski vezanog joda. XII Jugoslavenski sastanak za nuklearnu medicinu, Ohrid, 27-29.9.1972.
106. Škrabalo Z. Citološka i citokemijska ispitivanja štitnjače. Cytological and cytochemical studies of the thyroid. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1972.
107. Škrabalo Z. Rana dijagnostika šećerne bolesti – early diagnosis of diabetes. Diabetologia Croatica 1972;1:13.

108. Škrabalo Z. Nove stručne i znanstvene knjige. New scientific and professional literature. *Diabetologia Croatica* 1972;1:87.
109. Škrabalo Z. Postdiplomski studij: zdravstvena zaštita bolesnika od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1972;1:103.
110. Škrabalo Z. Uvodnik – za prvi broj časopisa “*Diabetologia Croatica*”. *Diabetologia Croatica* 1972;1:5.
111. Škrabalo Z, Crnek S, Črepinko I, Tajić M, Singer Z, Šipuš N, Blažeković D, Kašnar V. Treatment with HMG (Pergonal-Serono) oligo- and azoospermia. Proceedings of the 3rd European Congress of Sterility, Athens, Greece, 1-4 October, 1972, 681.
112. Škrabalo Z, Crnek S, Črepinko I, Tajić M, Singer Z, Šipuš N, Posinovec J, Blažeković D, Kašnar V. Treatment with HMG (Pergonal-Serono) in a group of patients with oligo- and azoospermia. 3. European Congress on Sterility, Athens, 1-4.10. 1972.
113. Škrabalo Z, Črepinko I, Posinovec J. Existe-t-il au cours du diabete, dans d'autres parties de l'organisme, des modifications semblables a celles qui se produisent dans la membrane basale et peut-on les utiliser pour le diagnostic precoce du diabete et de l'angiopathie diabetique? Journees annuelles de diabetologie de l'Hotel-Dieu, Flammarion Medicine-Sciences, Paris, 1972. 187.
114. Škrabalo Z, Lipovac V, Posinovec J, Črepinko I, Stavljenić A, Ugrinović N, Vuletić S. Untersuchungen von stoffwechselstorungen bei diabetikern (ausgenommen storungen in kohlenhydratstoffwechsel). 7. Kongress, Deutsche Diabetes Gesellschaft, Bad Neuheim, 4-6.5.1972. Kurzfassung, 80.
115. Škrabalo Z, Papić Z, Popović DJ, Muhlstein J, Ugrinović N. Iskustva s primjenom bigvanida u liječenju dijabetičkih bolesnika u Jugoslaviji. The experience with biguanides in the treatment of diabetics in Yugoslavia. *Diabetologia Croatica* 1972;1:367.
116. Crnek S, Škrabalo Z. Die ergebnisse arzilicher behandlung einer gruppe von diabetikern mit Pro-diaban. Bericht uber ein Symposion in Belrin, 1973, 135.
117. Cvitković P, Škrabalo Z. Glukopostin u liječenju šećerne bolesti – Glucopostin in the treatment of diabetes. *Diabetologia Croatica* 1973;2(3-4):459.
118. Hauptmann E, Črepinko I, Papić Z, Škrabalo Z. Punktatzytologie der schildruse. Funktionsdiagnostik (referat) Puncture cytology of thyroid gland. Diagnosis of functional changes (report). *Verh Dtsch Ges Path* 1973;57:152.
119. Kalafatić Z, Škrabalo Z, Saćer Lj. Iskustva iz edukaciono-rekreacionih boravaka djece dijabetičara od 1962. do 1970. godine – the experiences of the educational-recreational camps for diabetic children from 1962 till 1970. *Diabetologia Croatica* 1973;2:335.

120. Kašnar V, Ugrinović N, Škrabalo Z. Untersuchungen mit dem neuen oralen antidiabetikum ARDF-26 in zentren in Jugoslawien. 8. Kongress Deutsche Diabetes Gesellschaft, Muchen, 21-23.6.1973. 68.
121. Lipovac V, Vuletić S, Škrabalo Z. Aktivnost esteraze u serumu i masnom tkivu kod "graničnih" slučajeva bolesnika od šećerne bolesti – The activity of esterase in serum and in adipose tissue in borderline cases of diabetes. *Diabetologia Croatica* 1973;2(3-4):407.
122. Miočka O, Lipovac V, Ročić B, Škrabalo Z. Određivanje insulina u serumu kod grupe žena u generativnoj dobi – the determination of serum insulin in the group of women in generative age. *Diabetologia Croatica* 1973;2 3-4):421.
123. Papić Z, Katona G, Črepinko I, Škrabalo Z. Metoda određivanja PAS-indeksa limfocita: odatni test u ranoj dijagnostici šećerne bolesti – the PAS positive lymphocyte index method: additional test for the early diagnosis of diabetes. *Diabetologia Croatica* 1973; 2 (1-2):7.
124. Papić Z, Katona G, Rubinjoni Z, Škrabalo Z. Vergleich, der von PAS-positiven substanzen in den lymphocytgen bei schwangeren un nach der schwangerschaft wahrend des oralen glukose toleranztestes. 3rd Internationales Donau-Symposium uber Diabetes mellitus, Salzburg, 1973, 419.
125. Posinovec J, Škrabalo Z. Glikogen epidermisa kao znak metaboličkih poremećaja – glycogen in epidermis as a sign of diabetic metabolic disturbance.s *Diabetologia Croatica* 1973;2 (1-2):15.
126. Posinovec J, Škrabalo Z. Glycogen in epidermis as a sign of diabetic metabolic disturbances. 9. Acta Endocrinologica Congress, Oslo, 17-21.6.1973. *Acta Endocrinologica* 1973(Suppl.117).
127. Rubinjoni Z, Škrabalo Z. Behandlung in dispensarien. *Diabetes Journal* 1973; 23: 353.
128. Rubinjoni Z, Škrabalo Z. Uber die behandlung der euthyreosen struma mit synthetischen schilddrusenhormonen. *Med Welt* 1973; 24:1199.
129. Rubinjoni Z, Škrabalo Z. Zur therapie mit synthetischen schilddrusenhormonen der hypothyreose. *Med Welt* 1973; 24: 415.
130. Saćer Lj, Škrabalo Z. Die ferienlager fur diabetiker in Kroatien (Erfahrungen 1962-1971). 8. Kongress Deutsche Daibetes Gesellschaft, Muchen, 21-13.6.1973: 48.
131. Singer Z, Škrabalo Z. Citogenetski aspekti oligo-azoospermija – cytogenetic aspects of oligo-azoospermia. *Diabetologia Croatica* 1973;2(1-2):23.
132. Stavljenić A, Škrabalo Z. Usporedna procjena oralnog glukoza tolerans testa u Zavodu za dijabetes "Vuk Vrhovac" u Zagrebu 1970. godine – the parallel estimate of the oral glucose tolerance test at the Institut for Diabetes Vuk Vrhovac in Zagreb in 1970. *Diabetologia Croatica* , 1973;2(1-2):37.

133. Stavljenić A, Škrabalo Z, Ročić B. Brza metoda određivanja glukoze u krvi u hitnim stanjima kod šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1973; 2: 243.
134. Škrabalo Z. U spomen prof. dr. dr. sc. Milanu Černelcu. *Diabetologia Croatica* 1973; 2 (1-2):173.
135. Škrabalo Z. Diabetes basement membranelike changes demonstrable in peripheral blood lymphocytes. U: Camerini-Davalos RA, Cole HS. Vascular and neurological changes in early diabetes. Academic Press; New York, 1973: 311.
136. Škrabalo Z. Diagnostik der schilddrüsenerkrankheiten. *Therapiewoche* 1973;23:2942.
137. Škrabalo Z. Die organisation des gesundheitsschutzdienstes der zuckerkranken in Kroatien. 3. Int. Donau-Symposium über Diabetes mellitus. W. Maudrich, Wien, 1973: 653.
138. Škrabalo Z. Racionalna upotreba hormona. *Med revija* 1973; 23: 3.
139. Škrabalo Z. Therapie der schilddrüsenerkrankheiten. *Therapiewoche* 1973; 23: 3114-3119.
140. Crnek S, Škrabalo Z. Glisokepid – ein neues antidiabetikum. *Therapeutische Berichte* 1974;46: 60.
141. Crnek S, Škrabalo Z. Rehabilitation von diabetikern. *Zeitschrift für die gesamte Hygiene und ihre Grenzgebiete* 1974; 6: 371.
142. Posinovec J, Škrabalo Z. Morphological aspects of sterility in men. *Acta med Iug* 1974; 28: 321.
143. Posinovec J, Škrabalo Z. The glycogen in some parts of the diabetic skin. *Experientia* 1974; 30:305.
144. Rubinjoni Z, Ročić B, Škrabalo Z. Erfolgskontrolle während der therapie der hypothyreose. *Artzliche Praxis* 1974; 26: 3.
145. Škrabalo Z. Diabetes mellitus in Jugoslawien. *Zeitschrift für artzliche fortbildung* 1974; 68:155.
146. Beer Ž, Džambas S, Ivandić A, Reif N, Stavljenić A, Škrabalo Z, Vuletić S, Živković R, Novak V. Rana dijagnostika šećerne bolesti – akcije detekcije dijabetesa u SR Hrvatskoj. Zbornik radova VI Kongresa liječnika Hrvatske, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb, 1975: 33.
147. Katona G, Papić Z, Rubinjoni Z, Škrabalo Z. La correlazione fra l'entità di sostanze PAS-positive nei linfociti e lo squilibrio del metabolismo dei carboidrati nella donna gravida. 2. Incontro di Diabetologia Clinica. Diabete Preclinico e Gravidanza, Ferrara-Comacchio, 31.5-1.6. 1975.
148. Nosso T, F. Coce, Z. Kalafatić, Z. Škrabalo. Hormon rasta u dijabetičke djece. Simpozijum o poremećaju rasta i razvoja dece, Novi Sad, 26-28.6. 1975.

149. Orešković B, Škrabalo Z. Suradnja Zavoda za dijabetes i domova narodnog zdravlja na području grada Zagreba u liječenju bolesnika od šećerne bolesti. Zbornik radova IV stručne konferencije lekara opšte medicine SR Srbije, Beograd, 1975.
150. Škrabalo Z. Methods for early diagnosis of metabolic disturbances in diabetes mellitus. 2nd European Postgraduate Course on Diabetes, Dubrovnik, 14-18.4.1975.
151. Škrabalo Z. Organization of diabetic health care in Yugoslavia. U: Proceedings of the 2nd European Postgraduate Course on Diabetes, Dubrovnik, 14-18.4.1975. *Diabetologia Croatica* 1975;4:319.
152. Škrabalo Z. Suradnja morfologa sa zdravstvom u okviru poslijediplomske nastave i trajnog usavršavanja liječnika. Zbornik radova Simpozija o položaju normalne morfologije u suvremenom i stručnom radu zdravstvenih radnika. Zagreb, 1975, 31.
153. Škrabalo Z, Stavljenić A, Aganović I. Učestalost poremećaja metabolizma ugljikohidrata i masti (šećerna bolest i pretilost) kao jedan od osnovnih problema zdravstvene zaštite u Hrvatskoj. Zbornik radova, VI kongresa liječnika Hrvatske, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb, 1975: 25.
154. Škrabalo Z, Stavljenić A, Metelko Ž, Katona G, Topić E. Qual'è il reale compenso del diabete mellito? 2. Incontro di Diabetologia Clinica. Diabete Preclinico e Gravidanza, Ferrara-Comacchio, 31.5.-1.6. 1975.
155. Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Metoda određivanja glukoze kontinuiranom "in vivo" tehnikom. *Diabetologia Croatica* 1975;4:399.
156. Cvitković P, Šešo M, Škrabalo Z. Diabetes mellitus – načela zbrinjavanja u uvjetima općenarodne obrane. Zdravstvo u općenarodnoj obrani, Zagreb, 1976. Zbor liječnika Hrvatske i Akademija Zbora liječnika Hrvatske 1976; 5: 267.
157. Granić M, Škrabalo Z. Dijabetička ketoacidoza na Klinici za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Kliničkoj bolnici "Ozren Novosel" u Zagrebu od 1971. do 1975. godine. *Diabetologia Croatica* 1976; 5: 41.
158. Katona G, Papić Z, Rubinjoni Z, Škrabalo Z. Correlation between the quantity of PAS-positive substances in lymphocytes and indicators of carbohydrate metabolism disturbances in pregnant women. L'Arcispedale S. Anna di Ferrara 1976;29:21.
159. Katona G, Papić Z, Škrabalo Z. Comparison between artificially provoked immunological response and the quantity of glycogen in lymphocytes of diabetic patients. XI Congress of the International Diabetes Federation, New Delhi, India, 31.10-5.11.1976.
160. Katona G, Papić Z, Škrabalo Z. Noviji rezultati liječenja bolesnika sa i bez oštećenja jetre Glurenormom u trajanju od jedne i po godine. *Diabetologia Croatica* 1976; 5: 549.

161. Katona G, Ugrinović N, Papić Z, Salzer B, Škrabalo Z. dugotrajno kliničko ispitivanje Glurenorma u skupini bolesnika od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1976; 5: 521.
162. Lipovac V, Gavella M, Mrzljak V, Breyer D, Škrabalo Z. Alteration of serum esterase in diabetics on sulphonylurea treatment. XI Congress of the International Diabetes Federation, New Delhi, India, 31.10-5.11.1976.
163. Schoffling K, Škrabalo Z, Klahre H, Limmer J. Neue wissenschaftliche ergebnisse uber die orale therapie des diabetes mellitus. *Therapiewoche* 1976; 26: 8539.
164. Sekso M, Zjačić V, Škrabalo Z, Čabrić T. Klinička slika šećerne bolesti. *Anali kliničke bolnice "Dr. Mladen Stojanović"* 1976;15: 208.
165. Stavljenić A, Vuletić S, Škrabalo Z. Predictive value of lipoprotein abnormalities in the development of carbohydrate intolerance. XI Congress of the International Diabetes Federation, New Delhi, India, 31.10-5.11.1976.
166. Škrabalo Z. Čovjekova sredina i pojava bolesti endokrinih organa (bolesti štitnjače i šećerna bolest) U Crnoj Gori i Jugoslaviji. Simpozijum: Stanje, zaštita i unapređenje čovjekove sredine u Crnoj Gori. Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Herceg-Novi, 6-8.10.1976.
167. Škrabalo Z. Detection of diabetes. IX International Diabetes Federation Congress, New Delhi, India, 31.10-5.11.1976.
168. Škrabalo Z. Migrants and isolates, urban and rural. Satellite Symposium – International Diabetes Federation: Epidemiology of Diabetes and its vascular complications. Mumbai, India, 28-29.10. 1976.
169. Škrabalo Z. Nastavna djelatnost Zavoda u školskoj 1975/76. godini. *Saopćenja* 1976; 2: 3.
170. Škrabalo Z. Nova zgrada Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac". *Lij Vjesn* 1976; 98: 279.
171. Škrabalo Z, Metelko Ž, Stavljenić A, Ročić B, Sučić M, Enzmann F. Results of continuous 24-hour control of blood sugar and hormones (insulin, growth hormone) and application of new types of modified (semisynthetic) insulins. XI Congress of the International Diabetes Federation, New Delhi, India, 31.10-5. 11.1976.
172. Škrabalo Z, Ročić B, Granić M. Uloga Zavoda za dijabetes "Vuk VRhovac" kao centra za evropsku postdiplomsku nastavu iz diabetologije. *Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu* 1976;24:113.
173. Škrabalo Z, Stavljenić A, Katona G, Topić E, Metelko Ž. "Real" compensation of diabetes mellitus. *L'Arcispedale S. Anna di Ferrara* 1976;29:103.

174. Škrabalo Z, Sučić M, Ročić B, Katona G, Enzmann F. Mogućnost primjene hormona hipotalamusa /(TRH, FSH/LH-RH) u dijagnostici i terapiji danas u našoj zemlji (prva vlastita iskustva). *Diabetologia Croatica* 1976; 5: 59.
175. Božikov V, Sučić M, Enzmann F, Škrabalo Z. Djelovanje somatostatina na lučenje insulina, C-peptida i glukagona u novootkrivenih bolesnika od šećerne bolesti adultne dobi. *Diabetologia Croatica* 1977(Supl.1):297
176. Božikov V, Sučić M, Enzmann F, Škrabalo Z. The effect of somatostatin on secretion of insulin, C-peptide, glucagon and growth hormone in newly detected maturity onset diabetics. 1st International Symposium on Somatostatin, Freiburg, BRD, 1977.
177. Coce F, Grga A, Hebrang A, Crnek S, Škrabalo Z, Brala Z. Problems of peripheral obliterating angiopathy in diabetics. *Diabetologia Croatica* 1977;6(Suppl.1):199.
178. Gavella M, Stavljenić A, Lipovac V, Škrabalo Z. Promjene aktivnosti beta-naftilacetat esterase u serumima bolesnika s poremećenim metabolizmom masti. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl. 1):357.
179. Granić M, Metelko Ž, Škrabalo Z. Low doses of insulin in the treatment of diabetic ketoacidosis and coma. *Magyar Belorvosi Archivum* 1977;30(Supl.1):355.
180. Granić M, Sučić M, Škrabalo Z. Kontinuirana infuziona primjena malih doza insulina u liječenju dijabetičke ketoacidoze i hiperosmolarne dijabetičke kome. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl. 1):61.
181. Granić M, Škrabalo Z. Suvremeno liječenje dijabetičke ketoacidoze i kome; Internistički dani. Osijek, 18-19.3.1977.
182. Grga J, Panajatović N, Škrabalo Z. Following-up of asymptomatic sub-clinical chemical diabetes in the Institute for Diabetes, Endocrinology and Metabolic Diseases "Vuk Vrhovac", Zagreb. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl.1):441.
183. Metelko Ž, Škrabalo Z, Stavljenić A, Ročić B, Sučić M, Topić E, Enzmann F. Rezultati kontinuiranog određivanja glukoze u krvi tijekom 2 sata, diskontinuiranog određivanja hormona i primjene novih vrsta modificiranih insulina. *Diabetologia Croatica* 1977;6:251.
184. Metelko Ž, Škrabalo Z, Topić E, Ročić B, Sučić M, Stavljenić A, Enzmann F. Results of the treatment of diabetics with various insulin therapy and continuous glucose follow-up on the auto-analyser and discontinuous follow-up of some other parameters. 13th Annual Meeting, September 28-30 1977, Geneva.
185. Metelko Ž, E. Topić, B. Ročić, A. Stavljenić, M. Sučić, Z. Škrabalo. Kontinuirano određivanje glukoze u krvi uz liječenje šećerne bolesti novim vrstama modificiranih(semisintetskih) insulina. Intersekcijski sastanak SLD -i ZLH, Niš, 15-16.4. 1977.

186. Metelko Ž, Topić E, Sučić M, Ročić B, Stavljenić A, Škrabalo Z. Significance of the system for continuous control of the blood glucose level during 24 hours in the present diagnosis. Symposium on diabetes, Abstr. 10, 1977.
187. Metelko Ž, E. Topić, B. Ročić, A. Stavljenić. M, Sučić, Z. Škrabalo. Kontinuirano određivanje glukoze u krvi i primjena novih vrsta insulina u liječenju šećerne bolesti. VIII Stručni sastanak internista Slavonije, Osijek. 18-19.3. 1977.
188. Metelko Ž, Topić E, Škrabalo Z. Significance of the system for continuous blood glucose control during 24 h in modern diagnostics and therapy of diabetes mellitus. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl. 1):25.
189. Mrzljak V, Škrabalo Z. Uroinfekcija i šećerna bolest: važnost rane dijagnoze. Zbornik radova III Jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl.1):253.
190. Panajatović N, Stavljenić A, Škrabalo Z. Borderline follow-up study in "Vuk Vrhovac" Institute for diabetes. European Study Group for Diabetes Epidemiology. XII Meeting, Copenhagen-Gentofte-Schaffergarden, Denmark, 5-7.5.1977.
191. Papić Z, Katona G, Škrabalo Z. Primjena preparata iz skupine bigvanida u liječenju šećerne bolesti u Zavodu za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac" u posljednjih 15 godina. *Diabetologia Croatica* 1977(Supl. 2):15:24.
192. Papić Z, Muhlstein J, Ugrinović N, Škrabalo Z. Djelovanje somatostatina na lučenje insulina, C-peptida i glukagona u novootkrivenih bolesnika od šećerne bolesti adultne dobi. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl. 1):297.
193. Ročić B, P. Cvitković, M. Sučić, Z. Škrabalo. Racionalna primjena radioimunoloških testova u dijabetološkoj i endokrinološkoj dijagnostici. Intersekcijski sastanak SLD i ZLH, Niš, 15-16.4.1977.
194. Rubinjoni Z, Orešković B, Ročić B, Škrabalo Z. Hypothyreose in der schwangerschaft. *Arztliche Praxis* 1977;29:237.
195. Stavljenić A, Mesić R, Škrabalo Z. Prilog poznavanju metodoloških faktora koji utječu na vrijednost glukoze u krvi tijekom testova opterećenja glukozom. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Supl.1):313.
196. Stavljenić A, Šešo M, Škrabalo Z. Organizacija laboratorijske službe specijaliziranih zdravstvenih ustanova. Simpozij o organizaciji rada i edukaciji kadrova kliničko kemijskih laboratorija, Zagreb, 6-7.10. 1977.
197. Stavljenić A, Škrabalo Z. Suvremena dijagnostika i terapija hiperlipoproteinemije. VIII Stručni sastanak internista Slavonije, Osijek, 18-19.3.1977.
198. Šešo M, Crnek S, Saćer Lj, Škrabalo Z. Diabetes mellitus – priručnik za tečaj usavršavanja medicinskih sestara. Zagreb, 1977.

199. Šešo M, Vuksan V, Aganović I, Škrabalo Z. Epidemiologija šećerne bolesti u SR Hrvatskoj. Zbornik radova III jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Suppl.1):107.
200. Škrabalo Z. Deset godina iskustva liječenja šećerne bolesti preparatima iz skupine bigvanida u Jugoslaviji (uvodna riječ). *Diabetologia Croatica* 1977; 6:7-14.
201. Škrabalo Z. Detekcija dijabetesa. *Diabetologia Croatica* 1977; 6: 9.
202. Škrabalo Z. Diabetes – seine folgeerkrankungen – konsequenzen fur eine therapie. Fortbildungsveranstaltung der Arztlichen Kreistellen Aachen Stadt und Land und Duren, BRD, Aachen, 27.4.1977.
203. Škrabalo Z. Diabetes – seine folgeerkrankungen – konsequenzen fur eine therapie. Fortbildungsveranstaltung Arztverein Iserloh, BRD, 22.3.1977.
204. Škrabalo Z. Komplikacije šećerne bolesti – uvodno predavanje. Zbornik radova III jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1977; 6(Suppl.1):143.
205. Škrabalo Z. Oral hypoglycemic agents – present-day situation . IV Advanced Postgraduate Course on Diabetes. European Association for the Study of Diabetes, Fiuggi-Terne, 9-15.10.1977
206. Škrabalo Z. Panel discussion, overemphasis of laboratory data – diagnostic aspects of diabetes mellitus. IV Advanced Postgraduate Course on Diabetes. European Association for the Study of Diabetes, Fiuggi-Terne, 9-15.10.1977.
207. Škrabalo Z. O trajnoj edukaciji liječnika. *Med vjesnik* 1977; 9: 55-59.
208. Škrabalo Z. Rad Zavoda za dijabetes “Vuk Vrhovac”. Saopćenja Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma “Vuk Vrhovac” 1977; 2: 9.
209. Škrabalo Z. Should doctors find borderline diabetes? European Study Group for Diabetes Epidemiology, XII Meeting, Copenhagen-Gentofte-Schaffergarden, Denmark, 5-7.5.1977.
210. Škrabalo Z. Should doctors find borderline diabetes? XI Karlsburger Symposium, Karlsburg, DDR, 9-11.6.1977.
211. Škrabalo Z. U povodu 50. obljetnice Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma “Vuk Vrhovac” (1927-1977). *Diabetologia Croatica* 1977; 6: 201.
212. Škrabalo Z. Zur bedeutung der postgradualen fortbildung im internationalen massstab. III Europaischer Fortbildungskursus uber Diabetes, Potsdam, DDR, 13-17.6.1977.
213. Škrabalo Z, Andreev D, Gutsche H, Hildmann W, Honigmann G, Michael D, Teuscher A. Diagnostik des diabetes mellitus (offenes rundtischgesprach). III Europaischer Fortbildungskursus uber Diabetes, Potsdam, DDR, 13-17.6.1977.

214. Škrabalo Z, Bibergeil H, Binder Ch, Deckert T, Magyar I, Menzel R, Schliak V, Sejd-Gusejnow V, Tamas Gy. Herkomliche insulintherapie und zukunfftige trends (offenes rundtischgesprach). III Europaischer Fortbildungskursus uber Diabetes, Potsdam, DDR, 13-17.6.1977.
215. Škrabalo Z, Boterman P, Bohm C. Diabetes mellitus – ein dialoggesprach uber alltagliche probleme in praxis. 23- Kuhtai/Tirol, Austria 24.2.1977.
216. Škrabalo Z, Katona G, Papić Z. Lymphocyte – a diabetic cell. Giornate internazionali di diabetologia. Roma, 17-19/11/1977.
217. Škrabalo Z, Metelko Ž, Stavljenić A, Ročić B, Sučić M, Topić E, Enzmann F. Rezultati kontinuiranog određivanja glukoze u krvi tijekom 24 sata, diskontinuiranog određivanja hormona i primjene novih vrsta modificiranih inulina. Diabetologia Croatica 1977; 6: 251.
218. Škrabalo Z, Metelko Ž, Stavljenić A, Topić E, Katona G. “Realnaja” kompensacija saharnogo diabeta i puti jejo dostizenija. U: Novoe o gormonah i mehanizme ih deistbija. Naukova Dumka, Kiev, 1977; 253.
219. Škrabalo Z, B. Ročić, M. Granić. Uloga Zavoda za dijabetes “Vuk Vrhovac” kao centra za evropsku postdiplomsku nastavu iz diabetologije. Simpozij “Suvremena medicina u nas” u povodu 60. obljetnice Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 12.1.1977.
220. Škrabalo Z, Stavljenić A. Glukosebestimmung aus dem kapillarblut, beeinflussung des testergebnisses durch konservierungsmittel und antikoagulantien. “Cutting point” fur glukose wahrend eines OGTT: Arbeitssitzung der Deutschen Diabetes-Gesellschaft, 12. Jahrestagung, Homburg/Saar, BRD, 19.5.1977.
221. Škrabalo Z, M. Šešo, I. Aganović. Organizacija suvremene zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti - 1977. godine i u budućnosti. Intersekijski sastanak Endokrinološke sekcije Srpskog lekarskog društva, Endokrinološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske i Sekcije za dijabetes, i poremećaje metabollzma Zbora liječnika Hrvatske, Niš, 15-16.4.1977.
222. Topić E, Stavljenić A, Z. Rubinjoni . B. Salzer, R. Mesić, Z. Škrabalo. Peroralni antidijabetici te promjene laktata, intermedijarnih metabolita i osmolarnosti serum. X Internistički dani , Subotica 10-13,11, 1977.
223. Božikov V, Sučić M, Enzmann F, Škrabalo Z. Effects of exogenous somatostatin on secretion of insulin and glucagon in non-obese and obese diabetics as well as in healthy volunteers. (Abstract) Diabetologia 1978; 14: 222.
224. Gavella M, Lipovac V, Škrabalo Z. Isoenzyme patterns of betanaphthylacetate esterase in sera of patients with diabetes mellitus. Lab J Res Lab Med 1978; 51: 53.

225. Granić M, Kovačević R, Topic E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Comparative study of the application of the perfusion syringe on the biostator in the regulation of diabetes mellitus. (Abstract) *Diabetologia* 1978; 14: 235.
226. Granić M, Radić B, Topić E, Mesić R, Stavljenić A, Škrabalo Z. Komparativna studija o primjeni perfuzione štrcaljke i biostatora u regulaciji šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1978; 7: 351-364.
227. Granić M, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Comparative study of the application of the reuglation of diabetes mellitus. Workshop Conference of the Artificial Pancreas, Ulm, 3-5.5.1978.
228. Granić M, E. Topić, A. Stavljenić, Z. Škrabalo. Klinička primjena umjetne gušterače. IX Internistički dani, Osijek, 24-25-3. 1978.
229. Katona G, Panajatović N, Škrabalo Z. Vascular disease in diabetics and borderline diabetics with particular reference to risk factor. EDESG Annual Meeting, Kuopio, Finland 1978.
230. Rubinjoni Z, Turk Z, Coce F, Muštović D, Maitre D, Škrabalo Z. Effect of platelet adhesiveness in diabetics after long term treatment with a new oral hypoglycaemic agent, gliclazide. *Current Medical Research and Opinion* 1978; 5: 625-631.
231. Šešo M, Aganović I, Vuksan V, Stavljenić A, Saćer Lj, Kraus-Delpin H, Škrabalo Z. Organizacija zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti u SR Hrvatskoj. *Lij Vjesn* 1978; 100: 397.
232. Škrabalo Z. Novi način rada Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac" u 1978. god. *Saopćenja* 1978; 3: 2.
233. Škrabalo Z. Organization of health protection against diabetes in Yugoslavia. *Diabetologia Croatica* 1978; 7(Supl.I):17-30.
234. Škrabalo Z. The problem of biguanide therapy in the treatment of diabetics in 1977. 6th Asia and Oceania Congress of Endocrinology, Singapore, 22-27.1.1978.
235. Škrabalo Z, Botterman P, Bohm C. Dialoggesprach uber diagnostischtherapeutische probleme bei schilddrussenkrankheiten. 11. Winterkongress uber Fortschritte in Diagnostik und Therapie, Kuhtai/Tirol, Austria, 6-17.2.1978.
236. Škrabalo Z, Profozić V, Problem terapije bigvanidima u liječenju dijabetičkih bolesnika u 1977. *Diabetologia Croatica* 1978; 7: 7.
237. Škrabalo Z, Šešo M, Aganović I, Ivandić A, V. Novak, Lj. Jović-Paškvalin, M. Tomić. Sadašnje stanje i potrebe razvoja diabetološke službe u SR Hrvatskoj. IX Simpozij "Sadašnje stanje i potrebe razvoja medicine u Hrvatskoj", Zagreb, 23-24.11.1978.
238. Aganović I, Stavljenić A, Škrabalo Z. Multinational study on vascular complications in diabetics in Yugoslavia. Sastanak glavnih istraživača na projektu Svjetske

- zdravstvene organizacije Multinational Study on Cardiovascular Complications in Diabetics. Bern, 2-4.9.1979.
239. Aganović I, A. Stavljenlć, Z. Škrabalo: Multinacionalna studija o komplikacijama šećerne bolesti svjetske zdravstvene organizacije. IV Dan dijabetologa, Zagreb, 26.5. 1979.
 240. Coce F, Femenić R, Škrabalo Z, Vranić M. The effect of repetitive exercise on daily control of glycemia in insulin-dependent diabetic patients. Treatment of early diabetes. Camellini-Davalos R, Hanover B, editors. Plenum Publishing Corp. 1979; 453-462.
 241. Cvitković P, Sučić M, Katona G, Gavella M, Škrabalo Z. Azoospermija u kazuis-tici endokrinološke ambulante. Zbornik radova X jubilarnog stručnog sastanka internista Slavonije. Osijek, 1979. 575.
 242. Gavella M, Lipovac V, Cvitković P, Škrabalo Z. Agarose electrophoresis of alkaline phosphatase from human seminal plasma: mobility changes caused by neuraminidase. Abstracts FEBS special meeting on enzymes, Dubrovnik-Cavtat, 1979, 55-61.
 243. Granić M, Kovačević R, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Comparative study of the application of the perfusion syringe and the biostator in the regulation of diabetes mellitus. EASD, Zagreb, 28-30.9.1979.
 244. Granić M, Salopek J, Škrabalo Z. Problem adsorpcije insulina za infuzioni sistem. X Jubilarni stručni sastanak internista Slavonije, Osijek, 29-31.3. 1979.
 245. Granić M, Topic E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Klinička primjena perfuzionih štrcaljki u liječenju šećerne bolesti. Zbornik radova X internističkih dana, Osijek, 29-30.3.1979. 547.
 246. Lipovac V, Gavella M, Škrabalo Z. Changes of serum ceruloplasmin in women on oral contraceptives. Abstracts of Lectures and Poster Contributions: 55-41, 1979. The special FEBS Meeting on Enzymes, Dubrovnik-Cavtat, April 17-21, 1979.
 247. Mesić R, A. Stavljenić, Škrabalo Z. Glucocheck – nova mogućnost kontrole šećerne bolesti. IV Dan dijabetologa. Zagreb, 26.5. 1979.
 248. Pribičević V, Škrabalo Z, Lipovac V, Trenc S, Zadijelović J, Rajković Z. Oral contraception, mechanical contraception and carbohydrate and lipid metabolism: a two year study. Int J Fertil 1979;2:114-119.
 249. Stavljenić A, Turk Z, Salzer B, Škrabalo Z. Role of apolipoproteins A, B and C in diabetic hyperlipoproteinemia. III European Congress of Clinical Chemistry, Brighton, 3-8.6.1979.
 250. Škrabalo Z. Diabetes, special problems in the developing countries. Diabetologia Croatica 1979; 8(Supl.1):201.

251. Škrabalo Z, Cvitković P. Rad Zavoda za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac" od 1959-1977. Bilten, Akademija ZLH 1979;12:31-32.
252. Topić E, M. Granić, A. Stavljenić, Z. Škrabalo. Intermedijarni metaboliti tijekom 24 sata u bolesnika od šećerne bolesti za vrijeme rada umjetne gušterače. Kongres medicinskih biokemičara, Skopje, 8-11.5.1979.
253. Topić E, M. Granić, A. Stavljenić, Z. Škrabalo. Nove mogućnosti primjene umjetne gušterače. 10. Sastanak internista Slavonije, Osijek, travanj 1979.
254. Topić E, Granić M, Stavljenić A, Škrabalo Z. Intermedijarni metabolizam tijekom 24 sata u bolesnika od šećerne bolesti u vrijeme liječenja umjetnom gušteračom. Diabetologia Croatica 1979; 8: 343.
255. Topić E, Granić M, Stavljenić A, Škrabalo Z. Nove mogućnosti primjene umjetne ekstrakorporalne gušterače. Zbornik radova X internističkih dana. Osijek, 29-30.3.1979. 541.
256. Zadijelović Z, Škrabalo Z, Lipovac V, Pribičević V, Trenc S, Rajković Z. Utjecaj oralnih kontraceptiva na promjene metabolizma ugljikohidrata. Diabetologia Croatica 1979; 8: 65-89.
257. Aganović I, Stavljenić A, Škrabalo Z. Relationship of vascular disease to fasting glucose and other variables in 38 diabetics (WHO multinational study on the vascular lesions of diabetes-non-core data). Deidesheim, 11-14.5.1980.
258. Breyer D, Cvitković P, Pedersen O, Škrabalo Z. Decreased insulin binding in Klinefelter syndrome. 1st International Symposium on Insulin Receptors, Rome, 22-23.9.1980.
259. Cvitković P, Mrklić B, Škrabalo Z. Varioklekla – vrijednosti hormona, biokemijskih parametara ejakulata i spermograma prije i poslije operacije. Liječnički vjesnik 1980;102(9):493-498.
260. Cvitković P, Škrabalo Z. Clomiphen-citrat u dijagnostici i liječenju neplodnosti u muškaraca. Jugoslav. ginek. opstet 1980;20:23.
261. Gavella M, Lipovac V, Cvitković P. Enzimatska aktivnost i karakteristike izoenzima alkalna fosfataze u sjemenoj tekućini neplodnih muškaraca. Diabetologia Croatica 1980; 9(4):391-403.
262. Granić M, F. Coce, I. Pavlić, M. Prašek, Z. Škrabalo. Ishemični moždani udari u bolesnika od šećerne bolesti. II Angiološki dani, Zadar, 14-16.5.1980.
263. Granić M, Prašek M, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Determination of optimum doses of insulin by the application of the artificial pancreas, with the view to the treatment of diabetes. Satellite Symposium to the 16th EASD: Islet-Pancreas Transplantation and ARtificial Pancreas. Vouliagmeni Beach, Athens, Greece, 22-23.9.1980.

264. Granić M, Škrabalo Z., Usporedna studija o primjeni malih i srednje velikih doza insulina u liječenju dijabetičke ketoacidoze. *Diabetologia Croatica* 1980;9:169.
265. Granić M, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Umjetna gušterača – klinička primjena. *Lij Vjesn* 1980;102: 581.
266. Granić M, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Klinička primjena otvorenih sustava za kontrolu razine glukoze u krvi. *Lij Vjesn* 1980; 102(11): 657-661.
267. Mesić R, Stavljenić A, Škrabalo Z. Određivanje vrijednosti glukoze u krvi reflektometrom "Glukocheck". *Lij Vjesn* 1980; 102: 403.
268. Mesić R, Stavljenić A, Škrabalo Z. Promjena HDL –kolesterola i apolipoproteina u ranoj životnoj dobi. IV Konferenca o aterosklerozi in arteijski trombozi, Ljubljana, 12-14.11. 1980.
269. Metelko Ž, Z. Škrabalo. Dijetalna prehrana bolesnika od šećerne bolesti. Simpozij o dijetoterapiji, Bolnica "J. Kajfeš", Zagreb, 11-13.9.1980.
270. Mrklić B, P. Cvitković, Z. Škrabalo: Varikokela: vrijednost hormona biokemijskih parametara ejakulata i spermograma prije i poslije operacije. II Kongres endokrinologa Jugoslavije, Struga, 28-30.5.1980. 111 .
271. Papić Z, I. Črepinko. Z. Škrabalo, P. Cvitković. Citološka slika subakutne i kronične upale štitnjače. Zbornik radova IV Jugoslavenskog simpozija o štitastoj žlezdi, Zlatibor, 1980.109.
272. Poje M, Ročić B, Škrabalo Z. /3 – cytotoxic action of alloxan and alloxan-like compounds derived from uric acid. *Diabetologia Croatica* 1980; 9: 145.
273. Prašek M, Granić M, Pavlić I, Topić E, Škrabalo Z. Estimation of new criteria for the diagnosis of diabetic compared with 24 hour blood glucose monitoring. XV Annual Meeting of European Study Group for Diabetes Epidemiology, Deidesheim/Pfalz, BRD, 12-14.5.1980.
274. Prašek M, Granić M, Pavlić I, Topić E, Škrabalo Z. Procjena novih kriterija za dijagnostiku šećerne bolesti primjenom kontinuiranog mjerenja glukoze u krvi tijekom 24 sata. *Diabetologia Croatica* 1980; 9: 415.
275. Seidl K, Harmut M, Kostial K, Matković M, Škrabalo Z. Changes in bone mass in diabetes mellitus. X Evropski simpozij o osteoartrologiji, Malmo, 14-17.9.1980.
276. Seidl K, M. Harmut, K. Kostial, Z. Škrabalo. Promjene na koštanom tkivu u bolesnika od šećerne bolesti. IV Jugoslavenski simpozij o štitastoj žlezdi, Zlatibor, 2-4.10.1980.119.
277. Singer Z, Cvitković P, Škrabalo Z. Incidence of little Y chromosome (Yq 12-) in sterile males. International symposium on oligozoospermia, L'Aquila, 1980. 106.
278. Stavljenić A, Aganović I, Salzer B, Škrabalo Z. Ocjena apo A1 kao faktora rizika u razvoju ateroskleroze. IV Konferenca o aterosklerozl in arterijski trombozi, Knjiga sažetaka. Ljubljana, 12-14.11. 1980.

279. Škrabalo Z. Complications of diabetes – the present day view. I Congreso internacional y III Congreso de Medicina, Cirurgia y Seguridad Social, Lima, Peru, 1980.
280. Škrabalo Z. Early diagnosis of metabolic disturbances in diabetes. I Congreso internacional y III Congreso de Medicina, Cirurgia y Seguridad Social, Lima, Peru, 1980.
281. Škrabalo Z. Recent advances in the treatment of diabetes mellitus: the “real” compensation of diabetes mellitus. I Congreso internacional y III Congreso de Medicina, Cirurgia y Seguridad Social, Lima, Peru, 1980.
282. Topić E, Granić M, Prašek M, Škrabalo Z. The HbA1c kinetics over 24 hours in diabetic patients. Abstracts, EDESG, Deidesheim, 12-14.5.1980.
283. Topić E, Granić M, Škrabalo Z. HbA1c and 2,3 DPG in diabetics treated with artificial pancreas. 16th Annual EASD Meeting, Athens, 24.-27.9.1980.
284. Aganović I, Škrabalo Z. Stopa smrtnosti u bolesnika od šećerne bolesti uključenih u međunarodnu studiju o vaskularnom oboljenju u bolesnika od šećerne bolesti u Jugoslaviji. *Diabetologia Croatica* 1981;10:221-229.
285. Barišić AF, Mesić R, Granić M, Prašek M, Škrabalo Z. Razvoj programabilne mikropumpke za kontinuiranu infuziju insulina. *Diabetologia Croatica* 1981;10(2):121-131.
286. Barišić AF, Nazor M, Topić E, Mesić R, Granić M, Prašek M, Škrabalo Z. Reflektometar – uređaj za samokontrolu glukoze u krvi. *Diabetologia Croatica* 1981;10(2):177-183.
287. Borčić V, Vegar V, Hadžija M, Slijepčević M, Granić M, Topić E, Prašek M, Škrabalo Z. Autotransplantacija endokrinog dijela pankreasa. *Diabetologia Croatica* 1981;10: 59.
288. Božikov V, Vuk-Pavlović S, Pavelić K, Škrabalo Z. Somatostatin inhibits murine aplastic carcinoma conditioning to diabetes. 17th Meeting of the EASD, Amsterdam, Nizozemska, 15-18.9.1981.
289. Breyer D, Cvitković P, Škrabalo Z, Pedersen O, Ročić B. Decreased insulin binding to erythrocytes in subjects with Klinefelter's syndrome. *J Clin Endocrinol Metab* 1981; 53: 654.
290. Cvitković P, Gavella M, Škrabalo Z. Clomiphene citrate in the diagnostics and treatment of male infertility. II International Congress of Andrology, Tel Aviv, Israel, Abstracts, 56.
291. Čupak K, Škrabalo Z. *Dijabetes i oko*. Zagreb: SNL; 1981.
292. Franjević I, Mihanović B, Poje M, Ročić B, Škrabalo Z. Oral antidiabetic drugs of the plant origin. *Diabetologia Croatica* 1981;10:7.
293. Gavella M, Cvitković P, Škrabalo Z. Seminal plasma LDH X as an indicator of the success of rebound therapy. II International Congress of Andrology, 28.6.-2.7.1981. Tel Aviv, Israel, Abstracts, 55.

294. Granić M, Prašek M, Topić E, Muačević D, Skukan J, Škrabalo Z. Continuous subcutaneous insulin infusion in the treatment of diabetes mellitus. International Symposium on Artificial Systems for Insulin Delivery, Assisi, Italy, 20-23.9.1981.
295. Granić M, Prašek M, Topić E, Stavljenić A, Škrabalo Z. Continuous subcutaneous insulin dosage by means of the Mill Hill infuser. In: Irsigler K, KUnz KN, Owens DR, Regal H. New approaches to insulin therapy. MTP Press Ltd. International Medical Publications, Lancaster, 1981.
296. Granić M, Prašek M, Topic E, Škrabalo Z. Klinička primjena perfuzione štrcaljke u liječenju dijabetičke ketoacidoze (Clinical application of perfusion syringe in the treatment of diabetic ketoacidosis). Assisi, Italy, 20-23.9.1981.
297. Lipovac V, Dominis M, Vuletić S, Škrabalo Z. Određivanje enzima u homogenizatu čovječjeg mišića i masnog tkiva. *Diabetologia Croatica* 1981;10:271-279.
298. Mesić R, Nazor M, Topić E, Barišić AF, Škrabalo Z. Određivanje vrijednosti glukoze u krvi reflektometrom "glukomat". *Diabetologia Croatica* 1981;10:141-145.
299. Prašek M, Granić M, Topić E, Skukan J, Škrabalo Z. Prvi rezultati samokontrole u bolesnika od šećerne bolesti primjenom malih aparata. *Diabetologia Croatica* 1981;10(2):147-157.
300. Prašek M, M. Granić, E Topić, J. Skukan, Z. Škrabalo. Rezultati samokontrole u bolesnika od šećerne bolesti primjenom novih aparata. VI Dan dijabetologa, Zagreb, 30.5. 1981.
301. Prašek M, Granić M, Topić E, Skukan J, Škrabalo Z. Self-control in diabetics. 17th Annual Meeting of the EASD. Amsterdam, Nizozemska, 15-18.9.1981.
302. Prašek M, Granić M, Topić E, Skukan J, Škrabalo Z. Self-control in diabetics. International Symposium on Artificial Systems for Insulin Delivery, Assisi, Italy, 20-23.9.1981.
303. Stavljenić A, Mesić R, Škrabalo Z, Granić M. The evaluation of various devices for home monitoring of blood glucose. In: Irsigler K, Kunz KN, Owens DR, Regal H. New approaches to insulin therapy. MTP Press Ltd. International Medical Publications, Lancaster, 1981.
304. Stavljenić A, Škrabalo Z, Aganović I. Apolipoproteins AI and AII in diabetic patients. *J Clin Chem Clin Biochem* 1981;19(8): 848.
305. Škrabalo Z, Granić M, Topić E, Prašek M, Borčić V, Slijepčević M, Hadžija M. Autotransplantation des pankreas. VI Internationales Donau Symposium uber Diabetes Mellitus, Budimpešta, Mašarska, 2-4.7.1981.
306. Topić E, Lipovac V, Granić M, Prašek M, Škrabalo Z. Contribution to the knowledge of glycosylated hemoglobin in diabetes mellitus. 17th Annual Meeting of the EASD Amsterdam, Nizozemska, 15-18.9.1981.

307. Topić E, Prašek M, Granić M, Mesić R, Škrabalo Z. HbA1c and the assessment of small devices designed for self-control of blood glucose values. Assisi Italy, 2-23.9.1981.
308. Topić E, Prašek M, Granić M, Škrabalo Z. Possible new criteria in the diagnosis of diabetes mellitus. 16th Meeting of EDESG, Višegrad, Mađarska, 1981. Abstracts.
309. Škrabalo Z. Self-control. International Symposium on –Diabetes, Madrid, Španjolska, 15-18.3.1981.
310. Škrabalo Z. Somatostatin inhibiert das durch diabetes ausgeloste aplastische karzinom und rupprimert die murine myeloide leukamie. VI Internationales Donau Symposium uber Diabetes mellitus, Budimpešta, Mađarska, 2-4.7.1981.
311. Škrabalo Z. Spatkomplikationen der zuckerkrankheit. VI Internationales Dolnau Symposium uber Diabetes mellitus. Budimpešta, Mađarska 2-4.7.1981.
312. Škrabalo Z. What is control in diabetes? Modern criteria on control. International Symposium on –Diabetes, Madrid, Španjolska, 15-18.3.1981.
313. Gavella M, Cvitković P, Škrabalo Z. Seminal plasma isoenzyme LDH-X in infertile men. *Andrologia* 1982;14:104.
314. Mrzljak V, Granić M, Sučić M, Škrabalo Z. Liječenje šećerne bolesti intraperitonealnom aplikacijom insulina u dijabetičkih bolesnika na kontinuiranoj ambulantnoj peritonealnoj dijalizi (CAPD). *Diabetologia Croatica* 1982;11:245-255.
315. Prašek M, Granić M, Topić E, Skukan J, Škrabalo Z. Samokontrola u bolesnika od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1982;11:167-171.
316. Škrabalo Z. Suvremeno liječenje bolesnika od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1982;11(Supl.2):5-35.
317. Topić E, Granić M, Prašek M, Škrabalo Z. HbA1c and 2.3 DPG profiles in subjects treated with artificial pancreas. *Hormone and Metabolic Research* 1982;12: 235-238.
318. Topić E, Mesić R, Škrabalo Z. The use of dry chemistry in laboratory medicine. *Biometrica* 1982; 7:127-132.
319. Breyer D, Ročić B, Škrabalo Z. Veränderung im fall einer insulinbindung in patienten mit einer erhohten diabetes inzidenz. *Wiener Medizinische Wochenschrift* 1983; 133: 76.
320. Cvitković P, Gavella M, Papić Z, Singer Z, Škrabalo Z. Seminal plasma isoenzyme LDH-X values in extreme oligospermia. In: Thompson W, Harrison RF, Bonnar J, editors. *The male factor in human infertility: diagnosis and treatment*. MTP Press, Lancaster, 1984.
321. Dražić J, Gagro I, Kovačević R, Granić M, Škrabalo Z. Tjelesna aktivnost u liječenju šećerne bolesti. Zagreb: Stvarnost; 1984.

322. Gavella M, Cvitković P, Škrabalo Z. Unusual forms of the human sperm lactate dehydrogenase enzyme. *Cellular and Molecular Biology* 1984; 31: 85-89.
323. Granić M, Miličević Z, Metelko Ž, Škrabalo Z. Ten-year experience with low dose insulin in the treatment of hyperglycemic states in diabetes. *Diabetologia Croatica* 1984;13:175-188.
324. Kerum G, Granić M, Škrabalo Z. The application of open-loop systems for blood glucose control. *Diabetologia Croatica* 1984;13: 295-303.
325. Mrzljak V, Granić M, Škrabalo Z. Continuous ambulatory peritoneal dialysis (CAPD) in the treatment of the terminal stage of chronic renal insufficiency. *Diabetologia Croatica* 1984;13:129-161.
326. Seidl K, Harmut M, Kostial K, Matković V, Škrabalo Z. Changes of bone mass in diabetes mellitus. *Periodicum Biologorum* 1984; 84: 13-31.
327. Singer Z, Cvitković P, Papić Z, Katona G, Škrabalo Z. Kariotip 46, XDEL (Y) (P TER_Q 11:) u muškaraca s normalnim fenotipom i azoospermijom. *Diabetologia Croatica* 1984;13: 213-221.
328. Cvitković P, Gavella M, Škrabalo Z. Vrijednost određivanja izoenzima LDH_X u procjeni neplodnosti muškarca. *Diabetologia Croatic* 1985;14:109-113.
329. Dražić J, Aganović I, Crnek S, Metelko Ž, Granić M, Škrabalo Z. Šećerna bolest. U: Invalidnost i radna sposobnost. Zagreb: ZMIORH; 1985.
330. Kerum G, M. Granić, Z. Škrabalo. Rezultati liječenja šećerne bolesti pomoću različitih insulinskih pumpi. (Predavanje) Jugoslavenski simpozij o modernoj insulinskoj terapiji, Ljubljana 1985.
331. Kerum G, V. Profozić, M. Granić, Z Škrabalo. Usporedba razina slobodnog insulina i glukoze u krvi nakon primjene insulina pomoću perkutanog tlačnog aparata DG-77 i uobičajenim subkutanom načinom. (poster) Jugoslavenski simpozij o modernoj insulinskoj terapiji, Ljubljana 1985.
332. Lipovac V, Gavella M, Resman Ž, Profozić V, Škrabalo Z. Utjecaj liječenja gliklazidom na filterabilnost krvnih stanica. *Diabetologia Croatica* 1985;14: 167-171.
333. Lipovac V, Gavella M, Turk Z, Škrabalo Z. INfluence of lactate on the insulin acion on red cell filterability. *Clinical Hemorheology* 1985; 5: 421-428.
334. Milutinović S, Breyer D, Molnar V, Štefović A, Janković N, Škrabalo Z, Ročić B. Changes in insulin binding during hemodialysis in uremic patients. *Nephron* 1985; 41: 307-313.
335. Prašek M, Granić M, Škrabalo Z. Samokontrola – sastavni dio terapije šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1985;14(4): 181-199.
336. Prašek M, Z. Škrabalo. Education and self-care in developing countries. *Bulletin, Delivery of Health Care for Diabetics in Developing Countries* 1985; No.3-4, 35-37..

337. Turk Z, Z. Škrabalo. Nonenzymatic glucosylation of VLDL retards their turnover. *Diab.Croat. in. Pract.* 1985; 1 (Suppl.1): 572,.
338. Aganović I, Božikov V, Car N, Cvitković P, Katona G, Kerum G, Kovačević R, Mesić R, Metelko Ž, Mrzljak V, Pavlič-Renar I, Pavković P, Škrabalo Z. Organizacija zdravstvene zaštite dijabetičkih bolesnika na Malti. Zbornik radova V jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
339. Aganović I, Katona G, Vuksan V, Škrabalo Z. Učestalost šećerne bolesti i njenih komplikacija na Malti. Zbornik radova V jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
340. Aganović I, Stavljenić A, Škrabalo Z. Međunarodna studija o vaskularnim komplikacijama u bolesnika od šećerne bolesti. Zbornik radova V jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
341. Aganović I, Škrabalo Z. Hypertension in diabetics. (National Diabetes Programme in Malta). 21st European Diabetes Epidemiology Study Group, Potsdam, 1986.
342. Coce F, Koršić M, Škrabalo Z. Application of epidermodermal autograft, skin lobe and allograft in the treatment of ischaemic and neurotrophic ulcers in diabetics. Abstract. 22nd Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes. Rome 16-20 September, 1986.
343. Cvitković P, Cvrk L, Gavella M, Škrabalo Z. Ispitivanje muškog partnera u neplodnom braku. Prvi jugoslavenski anatomske simpozij o morfologiji testisa u fiziološkim i patološkim uvjetima, Zagreb, 12-13. svibnja 1986. Sažeci, 18.
344. Cvitković P, Gavella M, Žagar Ž, Škrabalo Z. Relations between the bacteriological findings (ejaculate, expressed prostatic secretion) and seminal fluid parameters. 4th International Forum of Andrology, Paris, June 19-20, 1986, Abstracts, 21.
345. Granić M, Pavlič-Renar I, Metelko Ž, Škrabalo Z. Insulin allergy. *Diabetes Care* 1986; 9: 99-100.
346. Katona G, Aganović I, Vuksan V, Škrabalo Z, Hoet JJ, Grech A. National diabetes programme in Malta. *Diabetologia Croatica* 1986;15: 47-69.
347. Katona G, Papić Z, Cerovec I, Cvitković P, Škrabalo Z. Histološka analiza uzoraka tkiva testisa dobivenih punkcijom tankom iglom. Prvi jugoslavenski anatomske simpozij o morfologiji testisa u fiziološkim i patološkim uvjetima, Zagreb, 12-13. svibnja 1986. Sažeci, 20.
348. Katona G, Vlahović S, Papić Z, Cvitković P, Škrabalo Z. Kvantifikacijska procjena histoloških uoraka testisa. Prvi jugoslavenski anatomske simpozij o morfologiji testisa u fiziološkim i patološkim uvjetima, Zagreb, 12-13. svibnja 1986. Sažeci, 21.

349. Kerum G, M. Granić, Z. Škrabalo. Dugotrajna primjena kontinuirane subkutane infuzije insulina pomoću insulinskih pumpi u liječenju bolesnika sa šećernom bolesti tipa 1. (poster s raspravom) V- Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
350. Kerum G, V. Profozić, M. Granić, Z. Škrabalo. Blood glucose and free insulin levels after the administration of insulin by conventional syringe or by jet injector in insulin treated diabetics. (poster) Second Assisi International Symposium on Advanced Models for the Therapy of Insulin-Dependent diabetes, Assisi, 1986.
351. Kerum G, V. Profozić, M. Granić, Z. Škrabalo. Usporedba razina slobodnog insulina i glukoze u krvi nakon primjene insulina pomoću perkutanog tlačnog aparata DG-ZZ i uobičajenim načinom. (poster). V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
352. Korda A, I. Pavlić-Renar, N. Car, M. Granić, Z. Škrabalo. Uzroci ponavljane hospitalizacije zbog dijabetičke ketoacidoze i kome. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
353. Kovačević R, Lj. Vuletić, J. Zimonja-Kriškovlć, D. Supeković, M. Prašek, Z. Škrabalo. Rezultati tečajeva programiranog zdravstvenog odgoja u zaštiti kroničnog bolesnika za timove zdravstvene zaštitite. Zbornik radova V jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, Kumrovec 1986.
354. Lipovac V, Gavella M, Škrabalo Z. Utjecaj insulina na mikoreološka svojstva u šećerne bolesti. Zbornik radova, Kumrovec, 1986, 46.
355. Ljumović R, Basta S, Sačar Lj, Kovačević R, Metelko Ž, Bastalec A, Škrabalo Z. Naša desetogodišnja iskustva u edukaciji školske djece s juvenilnim diabetesom: prednosti i nedostaci. *Diabetologia Croatica* 1986;15:37-44.
356. Metelko Ž, M. Granić, Z. Škrabalo. Intensified conventional therapy in insulin dependent diabetics. Second Assisi International Symposium on Advanced Models for the Therapy of Insulin-Dependent Diabetes, Assisi. 1986.
357. Metelko Ž, M. Granić, Z. Škrabalo. Kontrolirano ispitivanje produljenog liječenja sa semisintetskim humanim insulinom. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
358. Metelko Ž, Granić M, Škrabalo Z. Liječenje šećerne bolesti oralnim hipoglikemizantnim lijekovima i insulinom. U: *Medicinska enciklopedija*. dop. sv. II. 1986. str. 107.
359. Metelko Ž, M. Granić, Z. Škrabalo. Konvencionalno liječenje insulinom u insulin ovisnih bolesnika od šećerne bolesti uz upotrebu Novopen injekcijske štrcaljke. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
360. Metelko Ž, G. Roglić, M. Granić, Z. Škrabalo, M. Albisser. Preliminarni rezultati regulacije glikemije pomoću kompjutera. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.

361. Mrzljak V, Breyer D, Ugrinović N, Granić M, Škrabalo Z. Five-year experience with continuous ambulatory peritoneal dialysis (CAPD) in diabetic patients. *Diabetologia* 1986;29:574A. 511.
362. Mrzljak V, A. Korda, N. Car, P. Pavković, M. Granić, Z. Škrabalo. Dalja iskustva s kontinuiranom ambulantnom peritonealnom dijalizom (CAPD) u liječenju dijabetičkih bolesnika s bubrežnom insuficijencijom. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti. Zbornik radova, Kumrovec 30 i 31.5. 1986.
363. Papić Z, Katona G, Barišić J, Cvitković P, Škrabalo Z. Androgonadogram – kvantifikacijska analiza citoloških razmaza testisa. Prvi jugoslavenski anatomske simpozij o morfologiji testisa u fiziološkim i patološkim uvjetima, Zagreb, 12-13. svibnja 1986. Sažeci, 19.
364. Pavlić-Renar I, Granić M, Sučić M, Miličević Z, Štulhofer M, Škrabalo Z. Hipoglikemije – prikaz petoro bolesnika s insulinom i jednog mezoteliomom pleure. *Lijec Vjesn* 1986;108:5.
365. Prašek M, R. Kovačević, LJ. Vuletić, J. Zimonja-Kriškovlć, D. Supeknić, Z. Škrabalo. Grupna edukacija i organizacija klubova dijabetičkih bolesnika u cilju uspješnog načina kontrole šećerne bolesti. Zbornik radova V Jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
366. Reljanović M, M. Prašek, S. Szabo, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. Evaluacija edukacijskih postupaka u bolesnika od šećerne bolesti. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
367. Resman Ž., Profozić V, Lipovac V, Gavella M, Škrabalo Z. Gliklazid/predian u liječenju insulin neovisnih bolesnika od šećerne bolesti V Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Zbornik radova, Kumrovec, 1986
368. Roglić G, Ž. Resman, Ž. Metelko, Z. Škrabalo. Vrijednosti HbA1c u liječenju bolesnika od šećerne bolesti. V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Kumrovec, 1986.
369. Seidl K, Škrabalo Z. Metaboličke bolesti kosti. U: *Medicinska enciklopedija*. 2 dop. sv. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod “M. krleža”; 1986: 335-336.
370. Singer Z, Cvitković P, Papić Z, Škrabalo Z. Uzroci neplodnosti muškarca (nasljedni i vanjski faktori). VIII Jugoslavenski simpozij o aktuelnim problemima u fertilitetu i sterilitetu, Priština, 13-14. juna 1986.
371. Škrabalo Z. Die epidemiologie der zuckerkrankheit. *Klin Wochenschr* (1986);64 (Suppl V): 98-102.
372. Škrabalo Z, Cvitković P. Neplodnost u muškarca. U: *Medicinska enciklopedija*. 2 dop. izd.. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod “M. Krleža”; 1986.

373. Škrabalo Z, Pavlić-Renar I, Granić M. Diabetes mellitus – novije spoznaje o etiologiji i genetici. U: Medicinska enciklopedija. 2. dop. sv. Zagreb: JLZ "M. Krleža"; 1986. str. 103.
374. Turk Z, V. Lipovac, Z. Škrabalo. Promjene u metaboliziranju glukoziliranih lipo-proteina vrlo male gustoće(VLDL). V. Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti, Zbornik radova, Kumrovec, 1986.,125.
375. Turk Z, V. Lipovac, Z. Škrabalo. Interaction and degradation of glucosylated lipoproteins (VLDL AND LDL) by human fibroblasts and monocyte-derived macrophages. *Diabetologia* 1986; 29(8): 602A.,
376. Ugrinović N, Z. Škrabalo, K. Čupak. Učestalost katarakte i čimbenici koji utječu na njenu učestalost i progresiju u bolesnika sa šećernom bolesti. Zbornik radova V. Jugoslavenskog simpozija o šećernoj bolesti, 56, 1986.
377. Vuletić Lj, R. Kovačević, D. Krišković, M. Prašek, Z. Škrabalo, Supek-Ilić J, Zimonja Rezultati programirane edukacije edukatora.Zbornik radova V. Jugoslavenskog simpozija o Kumrovec, 1986.
378. Breyer D, Granić M, Profožić V, Limmer J, Škrabalo Z. The effect of glurenorm therapy on insulin receptors. *Diabetologia Croatica* 1987; 16: 37-42.
379. Gavella M, Cvitković P, Papić Z, Škrabalo Z. Seminal plasma LDH-X in testosterone rebound therapy. *Archives of Andrology* 1987; 19: 65-69.
380. Kerum G, Profožić V, Granić M, Škrabalo Z. Blood glucose and free insulin levels after the administration of insulin by conventional syringe or jet injector in insulin treated Type 2 diabetics. *Horm Metab Res* 1987;19: 422-425.
381. Kerum H, M. Granić, V. Profožić, Z. Škrabalo . Blood glucose and free insulin levels after the administration of insulin by conventional syringe or jet injector in insulin treated type 2 diabetics. 6th Workshop of the AIDSPIT Study Group, January 31-February 2, 1987, Abstracts.
382. Kerum G, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. Wirksamkeit und Risiken der intensivierten insulin-therapie-vergleich zwischen der insulinpumpen und Novopen-behandlung. XI. Internationales Donau-Symposium über Diabetes mellitus. Porto Carras, Halkidiki, Griechenland, 30. September-3 .Oktober 1987. Abstracts, *Aktuelle Endokrinologie und Stoffwechsel* 1987; 8-4: 155-226.
383. Kovačević R, Granić M, Škrabalo Z. A model for diabetic health care delivery in developing countries. *Diabetes Educator* 1987; 13: 286-291.
384. Kovačević R, Prašek M, Supek-Ilić D, Zimonja-Krišković J, Lj. Vuletić, Škrabalo Z. Priručnik zdravstvenog odgoja dijabetičkih bolesnika. Zagreb: Zavod za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac"; 1987.

385. Miličić I, V. Profozić, M. Granić, H. Schultz, I. Hmebrandt, Z. Škrabalo. Miglitol as an additive to glibenclamide and chlorpropamide in the treatment of type 2 (Non insulin dependent) diabetic patients during a 12-week period, double blind comparison with placebo. 23rd EASD Annual Meeting, Leipzig, 15-19 Sept. 1987, Abs. 376.
386. Miličević Z, Gabrilovac J, Pavelić K, Galešić K, Granić M, Škrabalo Z, Marušić-Galešić S. Lučenje interleukina 2 limfocita osoba oboljelih od insulin ovisne šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1987;16(3/4):155-163.
387. Mrzljak V, M. Granić, K. Seidl, Z. Škrabalo. V. Mrzljak, M. Gramč, K. Seidl, Z. Škrabalo. Morbidity and mortality of diabetic uremic patients on CAPD. 23rd EASD Annual Meeting, Leipzig, 15-19 Sept. 1987, Abs. 388.
388. Profozić V, Resman Ž, Čabrijan T, Zjačić-Rotkvić V, Goldoni V, Beer Ž, Dumičić J, Potočić D, Žunić M, Maitre D, Granić M, Škrabalo Z. Multicentric clinical research of gliclazide (Predian) carried out during a 12-month period in 10 centres in Croatia. *Diabetologia Croatica* 1987;16:171-178.
389. Reljanović M, Szabo S, Metelko Ž, Granić M, Škrabalo Z, Sartorius N. Evaluacija edukacijskih postupaka u bolesnika od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1987;16:141-152.
390. Sučić M, Aganović I, Škrabalo Z. Prevalenz der hyperlipoproteinämie, hyperurikämie, gestörten glucosetoleranz und zuckerkrankheit bei fettuchtigen personen. *Aktuelle Ernährungsmedizin Klinik und Praxis* 1987;5(12):1976.
391. Sučić M, Metelko Ž, Vuletić Lj, Škrabalo Z. Priručnik o prehrani dijabetičkih bolesnika. Zagreb: Zavod za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma "Vuk Vrhovac"; 1987.
392. Škrabalo Z, Granić M, Mrzljak V, ur. Racionalna dijagnostika i terapija šećerne bolesti. Zagreb: Zadružna štampa; 1987.
393. Škrabalo Z, Metelko Ž, Aganović I, Granić M. "Hrvatski model" – organizacija odgovarajuće tehnologije za programe zdravstvene zaštite dijabetičkih bolesnika. *Diabetologia Croatica* 1987; 16: 141-152.
394. Škrabalo Z, Miličević Z. Modern functional and rational diagnostics in endocrinology. *Diabetologia Croatica* 1987;16: 57-76.
395. Topić E, Zadro R, Granić M, Škrabalo Z. Filter paper blood sampling for glycated haemoglobin determination and its use in the control of diabetes mellitus. *J Clin Chem Clin Biochem* 1987; 25: 261-264.
396. Turk Z, Lipovac V, Granić M, Škrabalo Z. Beweis für eine mangelhafte clearance der glukosylierten lipoproteine sehr niedriger dichte (VLDL). *Akt Endokr Stoffw* 1987;8:219.

397. Turk Z, Škrabalo Z. Nonenzymatic glucosylation of VLDL alters its metabolism in the rabbit. *Diabetes and Metabolism* 1987;13:569-573.
398. Turk Z, Škrabalo Z. The cell-interactive properties of glucosylated very-low-density and low-density lipoproteins. *Cell Mol Biol* 1987;33:346-354.
399. Božikov V, J. Božikov, Z. Škrabalo. A computerized model of exogenous somatostatin effect on endocrine pancreas hormone secretion. XIII Congress of the International Diabetes Federation. *Diab Res Clin Pract* 1988 ; 5(1): 277.
400. Car N, A. Korda, M. Granić, Z. Škrabalo. Razina bakra i cinka u oboljelih od šećrne bolesti. IV Kongres endokrinologa Jugoslavije, Herceg Novi, 1988.
401. Car N, Škrabalo Z, Werho M. The effect of piretanide in patients with congestive heart failure and diabetes mellitus: a double-blind comparison with furosemide. *Curr Med Res Opin* 1988;11(2):133-141.
402. Čolak B, P. Cvitković. Z. Papić, Z. Škrabalo. Inhibicija aktivnosti aromataza: mogućnost primjene u nekim slučajevima neplodnosti u muškarca. IV Kongres endokrinologa Jugoslavije, Herceg Novi, 1988., Sažetak 222.
403. Kerum G, M. Granić, Ž. Metelko, Z. Škrabalo. Efficacy and risks of intensified insulin therapy as introduced in outpatient conditions comparison between continuous subcutaneous insulin infusion CSII) and intensified conventional therapy (ICT). Abstract, 7th Morkshop of the Artificial Insulin Delivery Systems, Pancreas and Islet Transplantation Study Group, Igts, Austna, January 31 - February 2, 1988.
404. Kerum G, Ž Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. Starting insulin pump treatment in outpatient conditions – efficacy and risks. Abstract, PACE 1988;11 (6 Pt 2): 974.
405. Kerum G, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. Efficacy adn risks of intensified therapy as started in out-patient conditions – continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) versus intensified conventional therapy (ICI). XIII Congress of the International Diabetes Federation. *Diab Res Clin Pract* 1988;5(1):167.
406. Korda A, Car N, Pavlić-Renar I, Granić M, Škrabalo Z. Uzroci ponavljanih hospitalizacija zbog dijabetičke ketoacidoze i kome. *Diabetologia Croatica* 1988;17:47-52.
407. Metelko Ž, M. Granić, G. Roglič, Z. Škrabalo. Croatian model – demonstration program for the prevention and the community control of diabetes mellitus. XIII Congress of the International Diabetes Federation. *Diab Res Clin Pract* 1988;5(1):348.
408. Mrzljak V, Seidl K, Granić M, Škrabalo Z. Different ways of insulin application in diabetic patients on CAPD. *Diabetes Res Clin Pract* 1988;5(Suppl. 1):S302.
409. Papić Z, R. Crnojević. G. Katona, P. Cvitković, Z. Škrabalo. Fine needle testis aspiration biopsy in males with impaired fertility : comparison between cytologic

- and histologic quantification of findings. XVI European Congress of Cytology, Budapest, 1988. 85.
410. Papić Z, G. Katona, P. Cvitković, Z. Škrabalo. Usporedba citoloških nalaza punktata testisa s rezultatima histološke obrade komadića tkiva dobivenog aspiracijskom punkcijom. IV Kongres endokrinologa Jugoslavije, Herceg Nov-i, 1988, 222.
 411. Papić Z, Katona G, Škrabalo Z. The cytologic identification and quantification of testicular cell subtypes. *Acta Cytologica* 1988; 32: 697-706.
 412. Reljanović M, S. Szabo. M. Prašek, G. Roglić, Ž Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo, N. Sartonius. Evaluation of educational methods for effecting behavioral change in diabetic patients. XIII Congress of the International Diabetes Federation. *Diab Res Clin Pract* 1988; 5(1): 647.
 413. Turk Z, Lipovac V, Granić M, Škrabalo Z. The influence of glycated low density lipoprotein on cholesterol homeostasis in fibroblast cells. *Diabetologia* 1988; 31: 552A.
 414. Turk Z, Lipovac V, Škrabalo Z. Relationship between glycated-LDL metabolism and cholesterol biosynthesis in human fibroblasts. *Diabetes Res Clin Pract* 1988; 5: S34.
 415. Cvitković P, B. Čolak, Z. Papić, B. Ročić, Z. Škrabalo. Interrelationship between testosterone and estradiol: etiological approach to therapy of male infertility. -In: *Mimposters, Volumetto estrato da IVth International Congress of Andrology*. Bologna: Monduzzi Ed, 1989:211-214.
 416. Kerum G, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. A one year cross-over comparison of continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) and conventional intensified treatment (CIT). Abstracts/8th Workshop of the AIDSPIT Study Group, January 29-31, 1989.
 417. Kerum G, Metelko Ž, M. Granić, Z. Škrabalo. Efikasnost i rizik intenzivirane insulinske terapije – usporedba kontinuirane subkutane infuzije insulina (KSII) i intenziviranog uobičajenog liječenja(IUL). Moderna insulinska terapija. Jugoslavenski simpozij s međunarodnim učešćem. Rogaska Slatina, 11-13.maj 1989. *Endocrin jugoslav* 1989;12(Supp1.1): 59.
 418. Škrabalo Z, G. Roglić, M. Granić. Community control of noncommunicable chronic diseases – example of diabetes mellitus. *Diabetes* 1989;38(Supp1.2): 169A.
 419. Škrabalo Z. Epidemiology of type 2 diabetes in the world. NIDDM - Epidemiology, Comp lications and Treatment, Postgraduate Course Co-sponsored by the World Health Organization, Dubrovnik, 1989, Abstract book. p.4.

420. Škrabalo Z, E. Pape. Models of diabetes health care. NIDDM - Epidemiology, Complications and Treatment, Postgraduate Course Co-sponsored by the World Health Organization, Dubrovnik, 1989, Abstract book, 52.
421. Babić D, B. Ročić, M. Granić, Z. Škrabalo. Decreased free insulin levels during euglycemic clamp in non-insulin dependent diabetics on insulin therapy. *Diabetologia* 1990; 33: A113.
422. Car N, Car A, Granić M, Škrabalo Z. The level of gastrin in insulin-dependent diabetes. *Diabetologia Croatica* 1990; 19(2): 127-130.
423. Car N, A. Car, M. Granić, Z. Škrabalo. The level of gastrin in insulin-dependent diabetes mellitus. *Diabetologia* 1990; 33: A163.
424. Granić M, D. Babić, I. Pavlič-Renar, Z. Škrabalo. Secondary failure in type 2 diabetes mellitus. *Diabetologia* 1990; 33: A125.
425. Kerum G, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. Does continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) increase insulin antibody production? *Diabetologia* 1990; 33: A182.
426. Kovačević R, E. Pape-Medvidović, M. Prašek, L.J. Vuletić, B. Horvat, M. Vilček, Z. Škrabalo. Vizualizacija standarda pouke zdravstvenog osoblja i oboljelih od šećerne bolesti. VI Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1990; 19-1: 21A.
427. Metelko Ž, J. Božikov, G. Roglić, Z. Škrabalo. Kompjutorski pristup evaluaciji zdravstvene zaštite od dijabetesa. VI Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1990; 19-1: 35A.
428. Miličević Z, N. Knežević, K. Pavelić, M. Granić, Z. Škrabalo, S. Marušić-Galešić. Secretion of interleukin-2 after small doses of mitogen in type 1 (insulin-dependent diabetes). *Diabetologia* 1990; 33: A185.
429. Mrzljak V, Seidl K, Granić M, Škrabalo Z. Liječenje anemije u dijabetičkih bolesnika na dijalizi pomoću rekombiniranog humanog eritropoetina (Eprex). *Diabetologia Croatica* 1990; 19(Suppl. 1): 581.
430. Pavković P, Ž. Metelko, Z. Škrabalo. Diabetes detection drives in Yugoslavia 1960-1990. 10th Congress of the Hungarian Diabetes Association, Dunaujvaros 1990.
431. Prašek M, Kovačević R, Škrabalo Z. How to motivate diabetics? *MGSD Bulletin* 1990; 12-16.
432. Prašek M, R. Kovačević, Z. Škrabalo. Kako motivirati oboljele od šećerne bolesti. *Diabetologia Croatica* 1990; 19-1: 22A.
433. Reljanović M, S. Szabo, M. Prašek, G. Roglić, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo, N. Sartorius. Metodologija i evaluacija edukacijskih metoda u bolesnika od

- šećerne bolesti. VI Jugoslavenski simpozij o šećernoj bolesti. *Diabetologia Croatica* 1990; 19-1: 23A.
434. Sučić M, Petek K, Škrabalo Z. Diabetes control, blood lipids and blood insulin levels in patients treated with conventional and monocomponent insulins. *Diabetologia Croatica* 1990;19(2):119-124.
 435. Škrabalo Z, Metelko Ž, Lipovac V, Roglić G, Duvnjak B. Recommendations for the development of appropriate intervention strategy for control of diabetes mellitus among Palestinian refugees served by UNRWA. *Bulletin Delivery of Health Care for Diabetics Worldwide* 1990;121(2):18-38.
 436. Škrabalo Z, Seidl K, Granić M i sur. Metaboličke bolesti kosti i poremećaji metabolizma kalcija. Juma, Zagreb, 1990.
 437. Božikov V, I. Pavlić-Renar, N. Car, D. Pehar, M. Granić, Z. Škrabalo. Management of diabetic foot infection. *Diabetes* 1991; 40:1415A.
 438. Car N, A. Car, M. Granić, Z. Škrabalo. Zinc and copper level in patients suffering from diabetes. *Diabetes* 1991; 40:2007A.
 439. Kerum G, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo. A one year crossover comparison of continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) and intensified conventional treatment (ICIT). *Diabetes* 1991; 40:1806A.
 440. Metelko Ž, J. Božikov, Z. Škrabalo,. Computerized mathematical model of diabetes health care. *Diabetes* 1991; 40:1449A.
 441. Profozić V, V. Mrzljak, B. Rosenkranz, M. Granić, Z. Škrabalo. Pharmacokinetics of glimepiride in kidney disease. *Proceedings of the 14th International Diabetes Federation Congress, Washington, June 23-28, 1991.*
 442. Profozić V, V. Mrzljak, B. Rosenkranz, M. Granić, Z. Škrabalo. Pharmacokinetics of Glimepiride in kidney disease. *Diabetes* 1991, 40:1369A.
 443. Reljanović M, S. Szabo, M. Prašek, Ž. Metelko, M. Granić, Z. Škrabalo, N. Sartorius. Evaluation of simple educational methods for effecting behavioral change in diabetics. *Diabetes* 1991; 40: 1631A.
 444. Roglić G, Ž. Metelko, A. Radica, M. Kadrnka-Lovrenčić, Z. Škrabalo. Incidence of childhood onset diabetes mellitus and some viral diseases in Zagreb. Abstract, 26th Annual Meeting of the European Epidemiology Study Group, Lund. May 5-8, 1991.
 445. Roglić G, Ž. Metelko, A. Radica, M. Kadrnka-Lovrenčić. M. Granić, Z. Škrabalo. Incidence of insulin-dependent diabetes mellitus – The Zagreb registry . *Diabetes* 1991; 40:1273A.
 446. Sučić M, D. Babić, V. Profozić, Z. Škrabalo. The effect of Acipimox (lipid lowering agent) in non-insulin dependent diabetics treated with glipizide. *Proceedings, EASD, 1991.*

447. Car N, Car A, Granić M, Škrabalo Z, Momčilović B. Zinc and copper in the serum of diabetic patients. *Biol Trace Elem Res* 1992;32:325-9.
448. Kerum G, Babić D, Metelko Ž, Granić M, Škrabalo Z. Constant rate intravenous insulin infusion combined with preprandial boluses in type 1 diabetes. 7th IS6IID Meeting, Nice, June 17-18. 1992A.
449. Kerum G, Metelko Ž, Granić M, Škrabalo Z. Efficacy and risks of continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) and multiple injection treatment (MIT) during a one year crossover study. *Diabetes* 1992;41(Suppl. 1):193A.
450. Škrabalo Z, Babić D et al. War against Croatia – facts. *Bulletin* 1992;13:3-85.
451. Metelko Ž, Šestan-Crnek S, Babić Z, Roglić G, Pavlić-Renar I, Granić M, Škrabalo Z. The Croatian Model of diabetes health care and the St. Vincent Declaration on diabetes care in Europe. *Diabetologia Croatica* 1995;24(22):47-55.
452. Božikov V, Džebro S, Seidl K, Dominis M, Zambal Z, Škrabalo Z. Smrtonosna “preplavljujuća” strongiloidoza” u bolesnika sa suprimiranim imunitetom. *Liječ vjesn* 1996;118(1-2):23-6.
453. Cvitković P, Gavella M, Granić M, Metelko Ž, Mesić R, Breyer D, Mandić B, Papić Z, Škrabalo Z, Perković L. Twenty-five years of *Diabetologia Croatica* (1972-1996). *Diabetologia Croatica* 1996;25:183-185.
454. Metelko Ž, Roglić G, Pavlić-Renar I, Granić M, Škrabalo Z. Improved distribution of treatment in diabetes health care model, a part of St. Vincent Declaration. Celebrating the discovery of insulin. An International Research Symposium on Diabetes Focusing on Beta-Cell Function and Insulin Action. Toronto, Ontario, October 6-9, 1996.
455. Metelko Ž, Roglić G, Car N, Granić M, Škrabalo Z. Postgraduate education – basic principle of diabetes care model as a part of the St. Vincent Declaration. 3rd IDF-WPR Congress, Hong Kong 25-28 September 1996.
456. Metelko Ž, Šestan-Crnek S, Babić Z, Roglić G, Pavlić-Renar I, Granić M, Škrabalo Z. Nacionalna organizacija zdravstvene zaštite dijabetičkih bolesnika “Hrvatski model”. *Liječ vjesn* 1996;118(1-2):1-10.
457. Profozić V, Babić D, Renar I, Rupprecht E, Škrabalo Z, Metelko Ž. Benzoic acid derivative hypoglycemic activity and pharmacokinetics in non-insulin-dependent diabetic patients. *Diabetologia Croatica* 1996;25:109-116.
458. Reljanović M, Pibernik M, Beer Ž, Koselj M, Profozić V, Limmer J, Metelko Ž, Škrabalo Z. Mexiletin treatment in painful diabetic polyneuropathy (Abstract) EASD Annual Meeting, Vienna 1996. *Diabetologia* 1996;39 (Suppl. 1): 260A.
459. Roglić G, Pibernik-Okanović M, Metelko Ž, Prašek M, Pavlić-Renar I, Car N, Ročić B, Škrabalo Z. Effect of war on diabetes mellitus in Croatia. 6th ISDM

International Conference of Disaster Medicine and Technical Exhibition of Medical and Logistic Equipment for Disaster Situation, Budapest, November 4-6 1996:60.

460. Roglić G, Metelko Ž, Rogulja Pepeonik Ž, Škrabalo Z. Prevalence of chronic complications in the insulin-dependent diabetic population of Zagreb – The EU-RODIAB IDDM Complications Study. *Diabetologia Croatica* 1996;25:123-126.
461. Kovačević I, Profozić V, Škrabalo Z, Čabrijan T, Zjačić-Rotkvić V, Goldoni V, Jović-Paškvalin Lj, Crnčević-Orlić Ž, Koselj M, Metelko Ž. Multicentric clinical trial to assess efficacy and tolerability of Acarbose (Bay G 5421) in comparison to glibenclamide and placebo. *Diabetologia Croatica* 1997;26:83-89.
462. Kovačević I, Profozić V, Škrabalo Z, Čabrijan T, Zjačić-Rotkvić V, Goldoni V, Jović-Paškvalin Lj, Koselj M, Metelko Ž. Akarboza u usporedbi s glibenklamidom i placebom u liječenju osoba s inzulin-neovisnim tipom šećerne bolesti. Prvi hrvatski dijabetološki kongres (Sažetak) Dubrovnik 1997. *Liječ vjesn* 1997;119 (Supl 1):51A.
463. Metelko Ž, Prašek M, Roglić G, Pibernik-Okanović M, Pavlia-Renar I, Car N, Ročić B, Rogić M, Granić M, Škrabalo Z. Specificities of organisation of diabetes health care during war time (Abstract). 16th International Diabetes Federation Congress, Helsinki 20-25, July, 1997. *Diabetologia* 1997; 40(Supl 1): 37A
464. Mihalj M, Vuksan V, Metelko Ž, Albiser MA, Jenkins DJA, Škrabalo Z. Epidemiologija maltežana koji su migrirali u Toronto: Preliminarni podaci o dijabetesu, prehrani i načinu života (Sažetak). Prvi hrvatski dijabetološki kongres. Dubrovnik 1997. *Liječ vjesn* 1997;119 (Supl 1):96A.
465. Profozić V, Babić D, Renar I, Rupprecht E, Škrabalo Z, Metelko Ž. Hipoglikemijski učinak derivata benzojeve kiseline u osoba s inzulin-neovisnim tipom šećerne bolesti (Sažetak). Prvi hrvatski dijabetološki kongres. Dubrovnik 1997. *Liječ vjesn* 1997;119 (Supl 1):52A.
466. Reljanović M, Pibernik M, Beer, Ž., Koselj M, Profozić V, Limmer J, Metelko Ž, Škrabalo Z. Liječenje mexiletinom bolne dijabetičke polineuropatije. (Sažetak). Prvi hrvatski dijabetološki kongres. Dubrovnik 1997. *Liječ vjesn* 1997;119(Supl. 1):75.
467. Vuksan V, Katona G, Aganović I, Škrabalo Z, Grabauskas V, Tuomilehto J. Malteški migranti u Toronto zadržavaju visoku prevalenciju dijabetesa unatoč poboljšanjima u prehrani i načinu života. (Sažetak). Prvi hrvatski dijabetološki kongres. Dubrovnik 1997. *Liječ vjesn* 1997;119(Supl. 1):97
468. Vuksan V, Katona G, Aganović I, Škrabalo Z, Grabauskas V, Tuomilehto J. Prehrana i pretilost u populaciji s visokom prevalencijom dijabetesa – slučaj Malta.

- (Sažetak). Prvi hrvatski dijabetološki kongres. Dubrovnik 1997. Liječ vjesn 1997;119(Supl. 1):97.
469. Kovačević, Ivana; Profozić, Velimir; Škrabalo, Zdenko; Zjačić-Rotkvić, Vanja; Čabrijan, Tomislav; Goldoni, Vesna; Jović-Paškvalin, Ljerka; Crnčević-Orlić, Željka; Koselj, Miha; Metelko, Željko. Multicentric clinical trial to asses efficacy and tolerability of acarbose (bay G 5421) in comparison to glibenclamide and placebo. // *Diabetologia Croatica*. 26 (1997) , 2; 83-89
 470. Papić Z, Čolak B, Škrabalo Z. Fine needle aspiration biopsy (FNAB) of the testicles. *Diabetologia Croatica* 1999;28:113-121.
 471. Škrabalo Z. i sur. Prilozi za povijest dijabetologije i endokrinologije u Hrvatskoj. Zagreb, Nakladni zavod Globus, 1999.
 472. Metelko Z, Babić Z, Car N, Pavlić-Renar I, Ročić B, Škrabalo Z, Granić M. The Croatian Model of diabetes care and the St. Vincent Declaration. *Diabetes, Nutrition & Metabolism: Clinical & Experimental* 2000;13(3):178-180.
 473. Škrabalo Z. The Past, present and future of diabetology in Croatia, *Diabetologia Croatica*, 2001., 30-2, 59-68.

SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA

ZDENKO ŠKRABALO

1929. – 2014.

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

Za nakladnika

Akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Tehnički urednik

Ranko Muhek

Lektorica

Maja Silov Tovernić

Naklada

200 primjeraka

Tisak

Intergrafika TTŽ, Zagreb

ISBN 978-953-347-033-7

ISBN 978-953-347-033-7

9 789533 470337